

RECONSTITUIRE ISTORICĂ ȘI ARHIVISTICĂ INTEGRALĂ · VOLUMUL
I

DOSARUL WISNER

De la dezastrul „Dogwood” din Istanbul și misiunea clandestină
„Hammerhead” din București (1944–1945) la exfiltrarea „Sacul Poștal”
(1946), „Mighty Wurlitzer”, parașutările din Carpați (1951–1953) și
tragedia din 1956–1965

SUBIECT: LT. CDR. FRANK GARDINER WISNER (USNR / OSS / ADPC-OPC / DDP-CIA) ·
CRIPTONIME: „TYPHOID” / „COLOSSUS” / „HAMMERHEAD”

PARAMETRU ARHIVĂ	SPECIFICAȚIE OPERATIVĂ & DOCUMENTARĂ
COTA VOLUMULUI	DW-VOL1-FASC-I-IV (2026) — Fasciculele I–IV + Două Hărți Operaționale 4K + Anexa Arhivistică (Persoane, Întrebări Deschise B1–B20/C1–C2, Cererea NARA RG 226)
REGIMUL EDIȚIEI	UZ INTERN R&D (ANDREI BONCEA) — Sinteză istorică și documentară bazată exclusiv pe surse primare și secundare verificate, cu marcarea explicită a gradului de certitudine (✓ 2+ surse · ▲ surse în conflict · ? sursă unică)
FONDURI PRIMARE CONSULTATE	• FRUS 1944 Vol. IV (Europe), p. 198–290 (58 telegrame: doc. 246–303, sept.–dec. 1944) & FRUS 1945 Vol. V (doc. 338–494) • CIA FOIA Electronic Reading Room (CREST): Raportul X-2 al mr. Robert Bishop (25.04.1945), Raportul lt. Henry L. Roberts (09.11.1944), Directiva NSC 10/2 (18.06.1948), CIA Memo No. 248 (07.11.1949), CIA ORE 56-49 (28.02.1950) • NARA College Park (RG 226 & RG 263): Entries E5/E6, E146 Box 33 (Atrocities–Romania), E211, E216 b1, E217 b1 (Bucharest Special Funds), E219 b1 • Memorii & Monografii: Douglas Waller (The Determined Spy, 2023, cap. 6–8, 15); Sorin Aparaschivei (RRSI nr. 7/2012 & ed. 2013); Lt.-col. Charles W. Hostler (Soldier to Ambassador); Gen. C.V.R. Schuyler (Jurnal); Peter Grose (Operation Rollback); Tim Weiner (Legacy of Ashes); The New York Times (20.11.1946, p. 10)
STATISTICA BAZEI DE DATE	138 evenimente cronologice indexate (Secțiunea A: 9 · Secțiunea B București 1944–45: 89 evenimente · Secțiunea C 1945–47: 25 evenimente · Secțiunile D–H 1948–65: 15 evenimente) · 35+ persoane-cheie · 22 întrebări deschise (B1–B20, C1–C2)

PROTOCOLUL METODOLOGIC AL DOSARULUI (REGULA CELOR 3 MARCATORI DE ADEVĂR)

- [✓ CONFIRMAT MULTISURSĂ]:** Fapt atestat de cel puțin două surse independente (de ex. Douglas Waller + telegramele diplomatice din FRUS 1944 Vol. IV sau raportul X-2 al lui Robert Bishop din CIA Reading Room).
- [▲ CONFLICT DE SURSE / CONTROVERSĂ]:** Fapt în care sursele primare sau secundare se contrazic direct (de ex. data și avionul sosirii la Popești-Leordeni: 29 august în Junkers deturnat vs. 1 septembrie 1944 în două B-17 din Bari; 980 t vs. >1.000 t țevi luate de la Româno-Americana; cronologia extracției lui Manicattide în iunie vs. 16 octombrie 1946). Fiecare controversă este tranșată într-un **Tabel de Contradicții ale Surselor**.
- [? SURSĂ UNICĂ / ÎN CURS DE VERIFICARE NARA]:** Fapt atestat momentan de o singură sursă (de ex. detalii biografice din cap. 6–8 ale lui Waller care așteaptă confruntarea cu telegramele brute din NARA RG 226 Entries 5, 6 și 211).

REGISTRUL INTERN DE EVIDENȚĂ // STRUCTURA CELOR 4 FASCICULE ȘI A ANEXEI ARHIVISTICE

CUPRINSUL ANALITIC AL VOLUMULUI I (FASCICULELE I–IV)

FASCICUL / COTĂ	TITLUL OPERATIV & SUBIECTELE TRATATE ÎN EXTENSO	PROBE ÎN FACSIMIL & HĂRȚI	PAGINI
COPERTĂ & REGISTRU DW-00-INTRO	Fișa de custodie a dosarului, protocolul metodologic (✓/△/?), cuprinsul analitic și tabloul sinoptic al celor 8 axe de cercetare (1909–1965).	Matricea fondurilor NARA RG 226, FRUS, CIA CREST & CNSAS	Pag. 01–02
FASCICULUL I DW-AB-1944-001	DEZASTRUL „DOGWOOD” LA ISTANBUL ȘI ZBORUL SPRE BUCUREȘTI (IUNIE – SEPTEMBRIE 1944) - Misiunea lui Lanning „Packy” Macfarland (Juniper), Archibald Coleman (Cereus) și Alfred Schwarz (Dogwood — cei 29 de agenți cu nume de plante); eșecurile Moltke și Sparrow; - Sosirea lui Frank Wisner la gara Haydarpaşa (13 iunie 1944, costumul de 112 \$ din Cairo, pistolul Colt .45, Hotel Pera Palace, scena „Boo Boo Baby I'm a Spy”); - Autopsia Harper (8 pagini: 28 identificați, doar 5 utili) & Sherman („condusă de mediocrități”); închiderea Cereus (31 iulie) și preluarea comenzii de către Wisner (10 august, 75.000 \$, 34 oameni); - Lovitura de la 23 August 1944 la BBC; controversa aterizării la Popești-Leordeni (29 august în Junkers deturnat cu Băzu Cantacuzino vs. 1 septembrie 1944 în două B-17 din Bari, evacuarea a 1.350 prizonieri aliați); - Întâlnirea de la BNR (1 sept.: Sănătescu, Rică Georgescu, Mitu Bragadiru), uniforma hibridă „Ruritania”, instalarea în conacul din Aleea Modrogan nr. 5 (COLOSSUS) și prințesa Alexandra „Tanda” Caradja (24 ani).	- Facsimil 1: Raportul X-2 Robert Bishop (25.04.1945) & Aparaschivei n. 21 - Facsimil 2: Autopsia Harper–Sherman asupra rețelei Dogwood Tabelul de contradicție B1 (29.08 vs. 01.09.1944)	Pag. 03–06
FASCICULUL II DW-B-1944-007	RĂZBOIUL DIN SPATELE ARMISTIȚIULUI — BNR, STR. BATIȘTE 33, ROMÂNÓ-AMERICANĂ ȘI CAZUL BISHOP (OCTOMBRIE – DECEMBRIE 1944) - Mutarea în vila lui Mihai Antonescu din Str. Batiște nr. 33 (lt. Moreno Klarsfeld descoperă în pod 12 mil. \$ în aur și franci elvețieni; fondurile speciale NARA E217 b1) și apoi în Str. Oțetari (sosirea gen. Schuyler pe 25 nov., reducerea de la 49 la 7 ofițeri + 8 subofițeri); - Rețeaua cu nume de boli: TYPHOID (Wisner), TONSILLITIS (ing. Theodor Manicatide în Marele Stat Major), APPENDICITIS (Dinu Alimănișteanu); capturarea a peste o tonă de arhive germane Schenker/Abwehr (4.000 agenți Axa + 5 registre despre Armata Roșie ascunse de sovietici); - Avertismentul lui Donovan (2 oct. 1944), refuzul celor 7.000 de cartușe pentru Garda Regală și replica lui Wisner (5 oct.); filajul vilei gen. Vinogradov (Str. Dumbrava Roșie) și cadourile pentru gen. Burenin; - Demontarea utilajului petrolier (2 nov.) și jaful de la Românó-Americana din 25–26 nov. 1944 (FRUS doc. 280: „verified by personal observations of OSS officers” — 980 t vs. >1.000 t țevi); Sub-dosarul mr. Robert Bishop (X-2): denunțul subordonaților lt. Louis Madison și lt. Henry L. Roberts (rapoarte falsificate, beții, amanta suspectată de spionaj german) + raportul lui Roberts din 9 nov. 1944; - Audiențele la Maniu, Brătianu, Vișoianu și Regele Mihai; Revelionul 1944 la Castelul Peleş (eroarea „Regina Ana” în Waller vs. Regina-Mamă Elena).	- Facsimil 3: Telegrama Donovan (02.10.44) & Replica Wisner (05.10.44) - Facsimil 4: FRUS 1944 IV doc. 255, 268, 280, 292 - Facsimil 5: Raportul lt. Henry L. Roberts (09.11.1944) Harta Operațională 1 (4K): Bucureștiul Clandestin Tabelele de contradicție B5/B8/B12/B13	Pag. 07–12
FASCICULUL III DW-BC-1945-014	VAGOANELE DE LA MOGOȘOAIA, PISTOLUL LUI WISNER ȘI OPERAȚIUNEA „SACUL POȘTAL” (IANUARIE 1945 – NOIEMBRIE 1946) 12 ianuarie 1945, Gara Mogoșoaia: Wisner asistă pe viscol la îmbarcarea în vagoane de vite (~30/vagon) a etnicilor germani deportați în URSS (>80.000 oameni; FRUS 1945 vol. V & foto NARA RG 226 E146 Box 33); - Sf. ianuarie 1945: predarea pistolului Colt .45 nefolosit, decolarea spre Atena și Caserta (briefingul de 3 ore pentru Harriman înainte de Yalta), sosirea la Washington (8 feb. 1945, albumul de timbre pentru FDR, scrisoarea Regelui Mihai, Legion of Merit); - Examenul psihologic OSS (feb.–mar. 1945: „fără semne <i>semnificative</i> de instabilitate emoțională”), Wiesbaden (pivnițele Henkel Trocken, Dulles, Helms, Arthur Schlesinger Jr.: „rânile României nu se închisuseră”), Führerbunker, unitățile „P” / „HBRebel” și demisia pentru cele 200 de biciclete (dec. 1945); - București 1945–1946: planul în 10 puncte al lui Evgheni Suhalov (mar. 1945), manifestația din 8 nov. 1945 (Hostler, Coposu, mr. Cripps), scrisoarea lui Truman din 5 ian. 1946 („I am tired of pampering the Soviets”), misiunea OSO/CIG Hall–Hamilton; Operațiunea „Sacul Poștal” (1946): intervenția lt.-col. Charles W. Hostler la ora 06:30 și exfiltrarea a ~50 de români sedați în saci de poștă cu DC-3 de pe Băneasa la Viena (Manicatide cu familia, C. Vișoianu); 20 noiembrie 1946 (*The New York Times*, p. 10): condamnarea pe viață a lui Manicatide, sinuciderea tinerei secretare-traducătoare în arest și șantajul asupra copiilor soților Rică și Lygea Georgescu.	- Facsimil 6: Raportul Mogoșoaia (12.01.1945) & NARA E146 Box 33 - Facsimil 7: Memoriul lt.-col. Charles W. Hostler (<i>Soldier to Ambassador</i>) - Facsimil 8: <i>The New York Times</i> (20.11.1946, p. 10) Tabelul de contradicție C1 (Schuyler vs. Hostler vs. Grose)	Pag. 13–17
FASCICULUL IV DW-DF-1948-021	„MIGHTY WURLITZER”, PARAȘUTĂRILE DIN CARPAȚI (1951–1953) ȘI TRAGEDIA FINALĂ (1948–1965) 18 iunie 1948: Directiva NSC 10/2 și nașterea OPC (1 sept. 1948) sub Frank Wisner; construirea „Mighty Wurlitzer” (NCFE 1 iunie 1949, Radio Europa Liberă, Comitetul Național Român condus de Vișoianu); - Evaluările CIA despre România: avertismentul amiralului Hillenkoetter (17.06.1948), CIA Intelligence Memo No. 248 (07.11.1949 — cu nota olografă „Return to -> mr. Bishop” și conceptul de „inerție ostilă”) și ORE 56-49 (28.02.1950); Operațiunile aeropurtate în Carpați (1951–1953): echipele <i>Făgăraș</i> (Mircea Popovici, Constantin Saplacan — 1–2 oct. 1951), <i>Jacques</i> (Ion Golea, Ion Samoilă —	- Facsimil 9: Directiva NSC 10/2 (18.06.1948) & CIA Memo No. 248 (07.11.1949) - Facsimil 10: Dosarul parașutaților din Carpați (1951–1953) Harta Operațională 2 (4K): Rutele Aeriene și Parașutările în Carpați Tabelul de contradicție E1 (OPC/CIA vs. SIMRE)	Pag. 18–22

FASCICULUL OPERATIV I // COTA ARHIVEI: DW-AB-1944-001 // NIVEL DE VERIFICARE: ✓ MULTISURSĂ + ▲ CONTROVERSA B1

DEZASTRUL „DOGWOOD” LA ISTANBUL ȘI ZBORUL SPRE BUCUREȘTI (IUNIE – SEPTEMBRIE 1944)

FEREASTRĂ TEMPORALĂ: Aprilie 1943 – 10 Septembrie 1944

SURSE PRIMARE: Waller (cap. 6-7) · Aparaschivei (RRSI 7/2012, p. 136-139 & n. 21) · Raportul X-2 Bishop (25.04.1945) · FRUS 1944 Vol. IV

TEATRU DE OPERAȚIUNI: Washington · Cairo · Istanbul (Pera Palace) · Bari · Popești-Leordeni · București

STATUT ARHIVĂ: ✓ Confirmat pe axa Istanbul & Modrogan · ▲ Dispută pe data aterizării (29.08 vs. 01.09.1944)

NODURI DE REȚEA: [PERS: Frank G. Wisner "Typhoid"] ↔ [PERS: Lanning Macfarland "Juniper"] ↔ [PERS: Alfred Schwarz "Dogwood"] ↔ [PERS: Harry Harper & Irving Sherman] ↔ [PERS: Cpt. Constantin "Băzu" Cantacuzino] ↔ [PERS: Lt.-col. James G. Gunn III] ↔ [PERS: Gen. Constantin Sănătescu] ↔ [PERS: Valeriu C. "Rică" Georgescu "Jockey"] ↔ [PERS: Dumitru "Mitu" Bragadiru] ↔ [PERS: Prințesa Alexandra "Tanda" Caradja] ↔ [LOC: Aerodromul Popești-Leordeni] ↔ [LOC: BNR Lipscani] ↔ [LOC: Aleea Modrogan nr. 5 "Colossus"]

I.1. RĂDĂCINILE DIN LAUREL (MISSISSIPPI), WALL STREET ȘI DRUMUL SPRE BOSFOR (1909-1944)

Frank Gardiner Wisner se naște la 23 iunie 1909 în Laurel, Mississippi, ca fiu al lui Frank George Wisner (magnat al cherestelei din Sud, coproprietar al *Eastman, Gardiner & Company*) și al lui Mary Gardiner. Educat la *Woodberry Forest School* și la *University of Virginia* (B.A. 1931, unde este campion de atletism la proba de garduri, și LL.B. 1934 în drept), tânărul Wisner intră în toamna anului 1934 în prestigioasa firmă de avocatură de pe Wall Street *Carter, Ledyard & Milburn*. Pe 14 martie 1936 se căsătorește cu Mary Ellis „Polly” Knowles, intrând în cercul social al elitei financiare și juridice de pe Coasta de Est.

Cu șase luni înainte de Pearl Harbor, în mai 1941, Wisner se înrolează în U.S. *Naval Reserve* ca *ensign* la biroul de cenzură navală din New York, fiind promovat după decembrie 1941 la comanda secției de arhivă și investigații a *Office of Naval Intelligence (ONI)* din Washington. Frustrat de munca de birou, obține în 1943 transferul în *Office of Strategic Services (OSS)*, agenția creată de generalul William J. „Wild Bill” Donovan. După șase luni la Cairo și Algeri, în mai 1944 primește ordinul de a merge la Istanbul ca șef al contraspionajului (X-2) pentru Turcia și sud-estul Europei.

I.2. IMPERIUL DE HÂRTIE AL LUI „DOGWOOD” ȘI SCENA DE LA CLUBUL TAKSIM (IUNIE – AUGUST 1944)

La Istanbul, Wisner urma să descopere cel mai grav eșec de contraspionaj al OSS din întregul război. În aprilie 1943, gen. Donovan îl numise șef al misiunii OSS din Turcia pe Lanning „Packy” Macfarland (nume de cod JUNIPER), un bancher de investiții de 45 de ani din Illinois, veteran de ambulanță din Primul Război Mondial, dar complet lipsit de experiență în spionaj. Sub acoperirea *Lend-Lease*, Macfarland avea ordinul să submineze statele satelite ale Axei din Balcani — România, Ungaria și Bulgaria — și să le convingă să iasă din alianța cu Hitler.

Pentru această operațiune, botezată CEREUS, Macfarland l-a adus pe prietenul său Archibald Coleman (arhitect din Minneapolis și fost cenzor postal), care la rândul său a predat conducerea operativă zilnică unui inginer și om de afaceri ceh exilat la Istanbul, Alfred Schwarz — înregistrat în arhivele OSS sub numele de cod DOGWOOD (în unele sinteze românești transcris eronat drept „dr. Kovacs”). Din biroul său din Istanbul, Schwarz a construit o rețea vastă de 29 de sub-agenți botezați cu nume de plante și flori: *Jacaranda, Jasmine, Begonia, Balsam, Stock, Iris, Orchid, Nutmeg*. Schwarz îi raporta lui Macfarland că agenții săi penetraseră ministerele de la București, Budapesta și Sofia și chiar comandamentul Abwehrului.

În realitate, Abwehrul și Gestapoul penetraseră complet rețeaua Dogwood: îi hrăneau cu rapoarte false menite să deruteze

comandamentul aliat și îi foloseau canalele pentru a identifica oponenții reali ai lui Hitler. Când OSS l-a trimis la Istanbul pe aristocratul german antinazist Hans Georg von Moltke pentru a deschide negocieri secrete de pace, scurgerile din biroul lui Schwarz au permis Gestapoului să-i aresteze contactele. Iar în primăvara anului 1944, când trei ofițeri OSS (misiunea SPARROW) au fost parașutați în Ungaria pe baza garanțiilor rețelei Dogwood pentru a negocia ieșirea Budapestei din război, Wehrmachtul a ocupat Ungaria, iar echipa americană a fost capturată imediat.

După o escală la Cairo (10 iunie) și un zbor până la Adana urmat de trenul prin Anatolia, lt. cdr. Frank Wisner coboară la prânz, pe 13 iunie 1944, în gara Haydarpaşa din Istanbul, însoțit de Rolfe Kingsley și alți doi ofițeri OSS. Poartă un costum civil cumpărat la Cairo cu 112 dolari și, sub haină, un toc de umăr cu pistolul automat Colt .45. Bănuind deja amploarea dezastrului, Wisner evită primirea oficială pregătită de Macfarland, traversează Bosforul cu feribotul și se cazează la legendarul Hotel Pera Palace. În prima seară, invitat la clubul de noapte Taksim, Wisner asistă consternat la un spectacol suprarealist: șeful misiunii OSS, „Packy” Macfarland, urcă pe scenă îmbrăcat în costum femeiesc și, în fața diplomaților și spionilor germani, britanici și sovietici din sală, dansează cântând: „Boo Boo Baby, I’m a Spy!”.

PROBA DOCUMENTARĂ #01 // RAPORTUL DE INSPECȚIE X-2 ASUPRA REȚELEI „DOGWOOD / CEREUS” SURSA: DOUGLAS WALLER, CAP. 6 (RAPOARTELE HARRY HARPER & IRVING SHERMAN, IULIE 1944) · [✓ CONFIRMAT]

FROM: OSS X-2 / COUNTERINTELLIGENCE AUDIT TEAM (HARRY HARPER & IRVING SHERMAN) – ISTANBUL STATION
TO: DIRECTOR OSS WASHINGTON (GEN. WILLIAM J. DONOVAN) // ATTN: LT. CDR. FRANK G. WISNER
DATE: JULY 1944 // SUBJECT: AUTOPSY OF THE "CEREUS" / "DOGWOOD" (ALFRED SCHWARZ) NETWORK

1. THE DOGWOOD ORGANIZATION HAD COMPLETELY COLLAPSED BY 1 JUNE 1944. OF THE TWENTY-EIGHT (28) AGENTS IDENTIFIED IN HARPER'S EIGHT-PAGE AUDIT REPORT, ONLY FIVE (5) WERE FOUND TO BE OF ANY REAL USE TO ALLIED INTELLIGENCE. THE REMAINDER WERE DOUBLE AGENTS, FABRICATORS, OR SWINDLERS.

I.3. ȘOCUL DE LA 23 AUGUST 1944 ȘI OPERAȚIUNEA „HAMMERHEAD”

În seara zilei de **23 august 1944**, în biroul său din Istanbul, Frank Wisner ascultă buletinul de știri al postului **BBC**: la București, tânărul **Rege Mihai I** (22 de ani), sprijinit de liderii opoziției democratice (**Iuliu Maniu**, **Constantin „Dinu” Brătianu**) și de un grup de ofițeri regaliști din Palat, l-a demis și l-a arestat pe Conducătorul statului, mareșalul **Ion Antonescu**, împreună cu vicepremierul și ministrul de externe **Mihai Antonescu**. Noul guvern condus de generalul **Constantin Sănătescu** a proclamat încetarea imediată a ostilităților împotriva Națiunilor Unite și întoarcerea armelor împotriva Germaniei naziste.

În timp ce aviația germană de pe aerodromul Băneasa bombardează în represalii Palatul Regal și centrul Bucureștiului (24–26 august), Wisner intuiește miza strategică uriașă. El îi scrie superiorului său din OSS că o stație americană instalată imediat la București va deveni „una dintre cele mai importante baze OSS de pe continent” — singurul punct de observație direct în spatele Armatei Roșii care avansa spre Europa Centrală. Gen. Donovan aprobă imediat ca Wisner să lase Istanbulul și să conducă personal **Misiunea OSS în România** (nume de cod **HAMMERHEAD**), în timp ce comandamentul sovietic este notificat sec că grupul american intră în București „numai în scop de informații”.

I.4. CONTROVERSA ISTORICĂ MAJORĂ (B1): 29 AUGUST ÎN JUNKERS DETURNAT VS. 1 SEPTEMBRIE ÎN B-17 DIN BARI

Modul și ziua exactă în care lt. cdr. Frank Wisner a aterizat pe aerodromul **Popești-Leordeni** (la sud-est de București) reprezintă **prima mare controversă documentară din istoriografia operațiunii (Întrebarea deschisă B1)**. Confruntarea surselor primare americane cu studiile românești relevă două narațiuni distincte, a căror origine comună am reușit să o reconstituim în arhivă:

ELEMENTUL DISPUTAT	VERSIUNEA A: DOUGLAS WALLER (2023, CAP. 7) & RAPORTUL X-2 ROBERT BISHOP (25.04.1945)	VERSIUNEA B: SORIN APARASCHIVEI (RRSI NR. 7/2012, P. 136-137 & VOL. 2013)	VERDICTUL ARHIVEI „DOSARUL WISNER” (ÎNCRUCIȘARE CRITICĂ)
Data exactă a aterizării la Popești-Leordeni	1 septembrie 1944 (după ce primele unități ale Armatei Roșii intraseră deja în București pe 30–31 august 1944).	29 august 1944 în textul principal (cu două zile înainte de intrarea Armatei Roșii în București); dar în nota de subsol 21 (p. 137) menționează explicit și data de 1 septembrie 1944!	✓ 1 SEPTEMBRIE 1944 pentru Wisner și grosul misiunii OSS . Data de 29 august 1944 aparține zborului pregătitor de salvare a prizonierilor (<i>Operation Reunion</i> : Băzu Cantacuzino / lt.-col. James Gunn III).
Aeronava folosită și punctul de decolare	Două bombardiere B-17 Flying Fortress ale 15th US Air Force, decolate de la baza aeriană din Bari (Italia) , escortate de avioane de vânătoare P-51 Mustang.	În textul principal: un avion german Junkers deturnat (decolat din Turcia / Italia, pilotat în doi oameni de cpt. Constantin „Băzu” Cantacuzino împreună cu Wisner). În nota 21 : două B-17 din Bari pe 1 septembrie!	⚠ Confuzie prin telescopare în textul principal din Aparaschivei : Cpt. Băzu Cantacuzino l-a dus într-adevăr la Foggia/Bari pe lt.-col. James Gunn III într-un Messerschmitt Bf-109G (urmat de un Ju-88/Savoia-Marchetti pe 28–29 aug.), dar Wisner a sosit pe 1 septembrie în B-17 din Bari .
Efectivul echipei americane la aterizare	20–21 de oameni în primul eșalon OSS (34 de avioane B-17 aterizează în acea zi la Popești-Leordeni pentru a evacua cei ~1.350 de aviatori aliați foști prizonieri).	În text: doar 2 oameni la bordul Junkersului (Băzu Cantacuzino și Frank Wisner), întâmpinați în Gara de Nord ca o „armată eliberatoare”; în nota 21: 21 de agenți OSS în două B-17!	✓ 20–21 membri OSS pe 1 septembrie 1944 , completat pe 9 septembrie 1944 de al doilea eșalon condus de mr. Robert Bishop (X-2).
Numele de cod al operațiunii	Operation HAMMERHEAD (Misiunea OSS în România; sediul din Modroğan 5 = COLOSSUS; Wisner = TYPHOID). Evacuarea aviatorilor USAAF = <i>Operation Reunion</i> .	Operațiunea „OKO” (pentru zborul din 29 august) și „HAMMERHEAD” (în nota 21 pentru zborul din 1 septembrie).	✓ HAMMERHEAD este numele de cod oficial OSS în RG 226 și în raportul lui Robert Bishop (25.04.1945).

PROBA DOCUMENTARĂ #02 // CONFRUNTAREA TEXTULUI LUI APARASCHIVEI (2012) CU RAPORTUL X-2 AL LUI ROBERT BISHOP (1945) SURSE: CIA FOIA READING ROOM (BISHOP REPORT, 25.04.1945) & SORIN APARASCHIVEI, RRSI NR. 7/2012, P. 136-137, NOTA 21

[EXTRAS 1 – RAPORTUL OFICIAL X-2 AL MR. ROBERT BISHOP, 25 APRILIE 1945 (CIA FOIA CREST)]:
"Report on activities of X-2 Unit in Bucharest, dated 25 April 1945, submitted by Major Robert Bishop. This unit departed from Bari on 9 September 1944 to join the OSS Mission in Romania, which had already entered the country on 1 September. Primary mission of the unit on the first phase was the rounding up of enemy agents and dismantling the German intelligence networks."

[EXTRAS 2 – SORIN APARASCHIVEI, "SPIONAJUL AMERICAN ÎN ROMÂNIA 1944-1948", RRSI NR. 7/2012, NOTA 21, P. 137]:
"[Nota 21]: Documentele oficiale conțin și versiunea: pe 1 septembrie 1944 o pereche de bombardiere B-17 (aparținând US 15th Air Force) aterizează pe aerodromul Popești-Leordeni în cadrul operațiunii cu nume de cod «Hammerhead». La bord se afla o echipă OSS formată din 21 de agenți și condusă de lt. comandor Frank G. Wisner, șeful OSS pentru sud-estul Europei. Scopul declarat al operațiunii «Hammerhead» era de a organiza repatrierea celor 1.350 de piloți aliați căzuți prizonieri în România."

Concluzia expertizei de arhivă: Prezența ambelor versiuni chiar în aparatul critic al lui Sorin Aparaschivei (textul principal vs. nota 21) demonstrează fără echivoc că documentele oficiale americane (confirmate independent de raportul lui Robert Bishop din 25 aprilie 1945 și de Douglas Waller pe baza dosarelor NARA RG 226) fixează sosirea lui Wisner pe **1 septembrie 1944** la bordul a două bombardiere B-17 decolate din Bari.

I.5. PRIMA ZI LA BUCUREȘTI (1 SEPTEMBRIE 1944): ÎNTÂLNIREA SECRETĂ DE LA BANCA NAȚIONALĂ

Pe **1 septembrie 1944**, în timp ce pe pista aerodromului Popești-Leordeni cele 34 de fortărețe zburătoare B-17 ale *15th Air Force* îmbarcă în grabă peste **1.100–1.350 de aviatori americani și britanici** eliberați din lagărele românești de prizonieri, lt. cdr. Frank Wisner și echipa sa intră într-un București aflat sub dublă presiune: urmele bombardamentelor germane de la Palatul Regal și de pe Calea Victoriei încă fumegă, iar coloanele tancurilor și infanteriei Armatei Roșii (Frontul 2 Ucrainean al mareșalului Malinovski) ocupă arterele capitalei sub privirile entuziaste ale unui grup restrâns de simpatizanți comuniști și sub tăcerea înghețată a majorității populației.

Chiar în acea primă zi de **1 septembrie**, Wisner este condus direct în fortăreața neoclasică a **Băncii Naționale a României (Str. Lipscani nr. 25)**. Aici are loc prima întâlnire operativă la vârf cu noul prim-ministru al României, generalul **Constantin Sănătescu**, și cu doi

oameni-cheie care aveau să devină pilonii logistici și informativi ai misiunii americane:

1. Valeriu C. „Rică” Georgescu (n. 1904 – m. 1990), directorul general al societății petroliere americane **Româno-Americana** (subsidiara din România a gigantului *Standard Oil of New Jersey*). Arestat în 1941 de regimul Antonescu pentru că găzduise o stație radio clandestină a **SOE** (*Special Operations Executive* britanic, unde purta numele de cod **JOCKEY**), Rică Georgescu mijlocise din închisoare și apoi în august 1944 canalele de comunicare dintre Palatul Regal, Iuliu Maniu și Aliți.

2. Dumitru „Mitu” Bragadiru, moștenitorul imperiului industrial al berii și spiritului Bragadiru, un anglofil și americanofil convins, care se oferă pe loc să găzduiască întreaga misiune condusă de Wisner în propria sa reședință princiară din nordul capitalei.

I.6. „RURITANIA”, UNIFORMA HIBRIDĂ A LUI WISNER ȘI CONACUL „COLOSSUS” (ALEEA MODROGAN NR. 5)

În graba decolării din Bari pe 1 septembrie, bagajele personale și lăzile cu uniforme ale echipei OSS rămăseseră în Italia — și nu aveau să ajungă la București timp de mai bine de o lună. Pus în situația de a reprezenta Statele Unite în fața Regelui Mihai, a generalilor români și a comandanților sovietici doar în hainele șifonate de zbor, Wisner apelează la un croitor bucureștean și își compune o **uniformă improvizată care a făcut epocă în memoriile contemporanilor**:

- o tunică scurtă până în talie, croită în stilul generalului **Eisenhower**, cu un drapel american mare cusut pe umăr;
- o căciulă rusească din blană de focă, pe a cărei frunte a prins **insigna metalică de ofițer US Navy**;
- o pereche de **cizme înalte de piele**, care păreau împrumutate de la un ofițer de cavalerie regală română.

În scrisorile expediate soției sale Polly în toamna lui 1944, Wisner botează Bucureștiul acelor săptămâni — un amestec amețitor de

prințese fanariote, bancheri speriați, spioni germani ascunși în mansarde și patrulă sovietice înarmate cu pistoale-mitralieră PPȘ — cu numele regatului imaginar din romanele de aventuri central-europene: **„Ruritania”**.

Cartierul general al misiunii OSS se instalează în **conacul lui Mitu Bragadiru din Aleea Modrogan nr. 5** (în cartierul de elită Jianu / Kiseleff, la câțiva pași de Palatul Elisabeta). Reședința dispune de **30 de camere somptuoase, două clădiri anexe și grădini vaste** împrejmuite cu gard înalt. În nomenclatorul cifrat al OSS, conacul din Modrogan nr. 5 primește numele de cod **COLOSSUS**, iar Frank Wisner își alege pentru telegramele sale personale un criptonim premonitoriu din registrul medical: **TYPHOID** (*Febră tifoidă*). Pe acoperișul conacului, radiotelegraștii OSS ridică imediat pilonii antenei de emisie-recepție care asigură legătura directă cu baza **Regimentului 2677 OSS din Bari** și cu cartierul general aliat de la **Caserta**.

I.7. PRINȚESA ALEXANDRA „TANDA” CARADJA: GAZDA, TRADUCĂTOAREA ȘI CONFIDENTA DIN MODROGAN NR. 5

În conacul din Aleea Modrogan nr. 5, Wisner o întâlnește pe tânăra soție a lui Mitu Bragadiru: **prințesa Alexandra „Tanda” Caradja** (n. 1920 – m. 1997; căsătorită Bragadiru, cunoscută ulterior în exil drept *Tanda Caradja / Tanda Quintana*), fiica principelui **Constantin Caradja** și a principesei **Marcela (n. Lambrino)**, și nepoată a marelui bibliofil și diplomat **Constantin I. Karadja** (cel care salvase zeci de mii de evrei români din Germania și Europa ocupată).

În septembrie 1944, Tanda Caradja are **24 de ani**, păr roșcat, ochi verzi, o inteligență tăioasă și o educație cosmopolită desăvârșită la

Londra și Paris: vorbește fluent **cinci limbi străine** (română, franceză, engleză, germană și italiană) și cunoaște din interior toate familiile politice, aristocratice și bancare ale Bucureștiului. În timp ce mariajul ei cu Mitu Bragadiru se destramă, Tanda devine **amfitrioana neoficială a stației OSS din Modrogan 5, traducătoare de încredere și iubita lui Frank Wisner** pe toată durata celor cinci luni petrecute de el în România. Prin salonul ei trec liderii partidelor istorice, curierii Palatului Regal și ofițerii din Marele Stat Major care caută protecția americană în fața tăvălugului sovietic.

CONEXIUNE ÎN TIMP (MODROGAN NR. 5 DUPĂ PLECAREA LUI WISNER): După alungarea lui Wisner în ianuarie 1945 și confiscarea proprietăților familiei Bragadiru de către regimul comunist, Tanda Caradja va reuși să fugă în Occident (stabilindu-se în Franța și Spania, unde va rămâne în legătură cu cercurile exilului românesc și cu foștii ofițeri americani). Conacul „Colossus” din Aleea Modrogan nr. 5 avea să fie transformat de regimul comunist în reședință de protocol a nomenclaturii.

I.8. AL DOILEA EȘALON OSS (9 SEPTEMBRIE 1944) ȘI CAPTURAREA ARHIVELOR GERMANE „SCHENKER”

Pe 9 septembrie 1944, de la Bari decolează și aterizează la București al doilea eșalon al misiunii americane: **unitatea de contraspionaj X-2**, condusă de maiorul **Robert Bishop** (având ca adjuncți pe **lt. Louis Madison** și pe **lt. j.g. Henry L. Roberts** — viitorul profesor de istorie a Rusiei și Europei de Est la Universitatea Columbia). A doua zi, pe 10 septembrie 1944, o ordonanță a guvernului Sănătescu obligă toți cetățenii români să predea autorităților aliate orice bunuri, documente sau arhive aparținând statului german sau organizațiilor naziste.

Bazându-se pe ponturile primite de la contactele românești din Serviciul Special de Informații (SSI) și din Marele Stat Major, oamenii lui Wisner și Bishop descind în birourile bucureștene ale companiei germane de transport internațional **Schenker & Co.** (folosită de *Abwehr* și de *SD* ca paravan comercial în toată peninsula balcanică) și în sediile abandonate ale misiunii militare germane.

Captura este colosală: **peste o tonă de documente originale** („*more than a ton*” în Waller cap. 7, ¶9; „*several tons*” în raportul lui Bishop din 25.04.1945), incluzând manifestele de transport ale resurselor jefuite de Germania din România, fișierele cu **peste 4.000 de agenți și informatori ai Axei** din Balcani și Orientul Apropiat, și — piesa cea mai explozivă — **cinci registre groase de informații militare germane despre Armata Roșie** (ordine de bătaie, comandanți, vulnerabilități logistice sovietice).

Deși protocolul aliat prevedea partajarea capturilor de război cu sovieticii, **Frank Wisner ia decizia secretă de a nu preda Moscovei cele cinci volume despre Armata Roșie**: le împachetează sub pază armată și le expediază cu avionul direct la Bari și Washington. Este primul gest practic prin care stația OSS din București trece, încă din septembrie 1944, de la războiul antinazist la culegerea de informații strategice împotriva Uniunii Sovietice.

I.9. 12 SEPTEMBRIE 1944: SEMNAREA CONVENȚIEI DE ARMISTIȚIU LA MOSCOVA ȘI PREDAREA CONTROLULUI CĂTRE GEN. VINOGRADOV

În noaptea de 12 spre 13 septembrie 1944, la Moscova, delegația română (compusă din **Lucrețiu Pătrășcanu**, **gen. Dumitru Dămăceanu**, **principele Barbu Știrbey** și **Ghiță Popp**) este silită de **Veaceslav Molotov** — sub privirile pasive ale ambasadorilor **W. Averell Harriman** (SUA) și **Sir Archibald Clark Kerr** (Marea Britanie) — să semneze **Convenția de Armistițiu** (*FRUS 1944 Vol. IV, doc. 253, p. 232–237*).

Documentul în 20 de articole conține clauza care avea să lege mâinile americanilor la București: întreaga execuție a armistițiului este pusă

sub autoritatea **Înaltului Comandament Aliat (Sovietic)**, reprezentat de **Comisia Aliată de Control (CAC)**, prezidată de generalul-locotenent sovietic **Vladislav Petrovici Vinogradov** (instalat în vila din **Str. Dumbrova Roșie / Str. Dimitrie Orbescu**). Articolul 18 stipulează sec că misiunile occidentale din CAC funcționează sub președinția sovietică, iar **Articolul 16** supune **cenzurii preliminare sovietice** presa, cărțile, tipăriturile, radioul, poșta și telecomunicațiile din România.

PROBA DOCUMENTARĂ #03 // CONVENȚIA DE ARMISTIȚIU SURSA: FRUS 1944, VOL. IV (EUROPE), DOCUMENT 253 (P. 232–237) · CU ROMÂNIA (MOSCOVA, 12 SEPTEMBRIE 1944) TELEGRAMA AMBASADORULUI HARRIMAN NR. 3428 · [✓ CONFIRMAT]

871.01/9-1344: TELEGRAM // THE AMBASSADOR IN THE SOVIET UNION (HARRIMAN) TO THE SECRETARY OF STATE MOSCOW, SEPTEMBER 13, 1944 – 2 P.M. [RECEIVED 3:40 P.M.]

ARTICLE 11. THE GOVERNMENT AND HIGH COMMAND OF RUMANIA UNDERTAKE TO MAKE REPARATION FOR LOSSES CAUSED TO THE SOVIET UNION BY MILITARY OPERATIONS AND BY THE OCCUPATION BY RUMANIA OF SOVIET TERRITORY (...) IN THE AMOUNT OF THREE HUNDRED MILLION (\$300,000,000) UNITED STATES DOLLARS PAYABLE OVER SIX YEARS IN COMMODITIES (OIL PRODUCTS, GRAIN, TIMBER PRODUCTS, SEagoing AND RIVER CRAFT, VARIOUS MACHINERY, ET CETERA).

ARTICLE 16. THE PRINTING, IMPORTATION AND DISTRIBUTION IN RUMANIA OF PERIODICAL AND NON-PERIODICAL LITERATURE, THE PRESENTATION OF THEATRICAL SHOWS AND FILMS, AND THE OPERATION OF WIRELESS STATIONS, POST, TELEGRAPH AND TELEPHONE SHALL BE CARRIED OUT IN AGREEMENT WITH THE ALLIED (SOVIET) HIGH COMMAND.

ARTICLE 18. AN ALLIED CONTROL COMMISSION WILL BE ESTABLISHED WHICH WILL UNDERTAKE UNTIL THE CONCLUSION OF PEACE THE REGULATION OF AND CONTROL OVER THE EXECUTION OF THE PRESENT TERMS UNDER THE GENERAL DIRECTION AND ORDERS OF THE ALLIED (SOVIET) HIGH COMMAND, ACTING ON BEHALF OF THE ALLIED POWERS.

Analiza lui Frank Wisner din București: În rapoartele sale către Donovan din septembrie–octombrie 1944, Wisner avertizează că generalul Vinogradov folosește Articolele 11, 16 și 18 nu pentru nevoile frontului antihitlerist, ci pentru a demonta economia românească, a confisca echipamentul companiilor petroliere americane și britanice și a instala prin forță un regim comunist minoritar.

FASCICULUL OPERATIV II // COTA ARHIVEI: DW-B-1944-007 // NIVEL DE VERIFICARE: ✓ MULTISURSĂ (WALLER + FRUS + CREST)

RĂZBOIUL DIN SPATELE ARMISTIȚIULUI — BNR, STRADA BATIȘTE 33, ROMÂNIO-AMERICANĂ ȘI CAZUL BISHOP (OCTOMBRIE – DECEMBRIE 1944)

FEREASTRĂ TEMPORALĂ: Septembrie – 31 Decembrie 1944

LOCAȚII-CHEIE: Modrogan 5 · Str. Batiște 33 · Str. Oțetari · Băicoi / Româno-Americana · Palatul Regal · Castelul Peleş

SURSE PRIMARE: Waller (cap. 7) · FRUS 1944 Vol. IV (doc. 255-303) · Raportul Lt. Henry L. Roberts (09.11.1944) · Raportul X-2 Bishop (25.04.1945)

STATUT ARHIVĂ: ✓ Confirmat pe FRUS doc. 255, 266, 268, 280, 292 · ▲ Discrepanțe B5, B8, B12, B13

NODURI DE REȚEA: [PERS: Frank G. Wisner "Typhoid"] → [PERS: Theodor Manicatide "Tonsillitis"] → [PERS: Dinu Alimănișteanu "Appendicitis"] → [PERS: Lt. Moreno Klarsfeld] → [PERS: Gen. W.J. Donovan] → [PERS: Gen. V.P. Vinogradov] → [PERS: A.I. Vișinski] → [PERS: Burton Y. Berry] → [PERS: Gen. C.V.R. Schuyler] → [PERS: Mr. Robert Bishop] → [PERS: Lt. Henry L. Roberts & Lt. Louis Madison] → [PERS: Iuliu Maniu] → [PERS: Regele Mihai I & Regina-Mamă Elena]

II.1. VILA LUI MIHAI ANTONESCU DIN STRADA BATIȘTE NR. 33 ȘI TEZAUROL DE 12 MILIOANE \$ DIN POD

Pe măsură ce personalul american din București crește de la cei 20–21 de oameni sosiți la 1 septembrie până la un **vârf de 49 de ofițeri, subofițeri și tehnicieni la jumătatea lunii noiembrie 1944**, conacul lui Mitu Bragadiru din Alea Modrogan nr. 5 (COLOSSUS) devine neîncăpător. Pentru birourile operative ale unității de contraspionaj X-2 și ale secției Secret Intelligence (SI), guvernul român pune la dispoziția OSS **vila din Strada Batiște nr. 33** (în plin centru, la două străzi de Hotelul Athénée Palace și de Legația SUA) — reședința în care locuise până la 23 august chiar fostul viceprim-ministru și ministru de externe **Mihai Antonescu**.

În timpul inspecției imobilului din Str. Batiște nr. 33, sublocotenentul OSS **Moreno Klarsfeld** (născut la București și vorbitor nativ de română) urcă în podul clădirii și observă mai mulți saci de nisip aruncați aparent împotriva incendiilor provocate de bombardamente. Când îi deschide, Klarsfeld descoperă o comoară ascunsă pentru o eventuală fugă a liderilor regimului în Elveția: **lingouri și monede de**

aur și teancuri de bancnote elvețiene în valoare de aproximativ 12 milioane de dolari (la cursul din 1944). Wisner ordonă inventarierea imediată a tezaurului și predarea lui sub semnătură către guvernul Sănătescu și Banca Națională a României (episod corelat cu dosarul fondurilor speciale din **NARA RG 226 Entry 217 Box 1 — Bucharest Special Funds**).

Tot din Str. Batiște nr. 33 și din Modrogan nr. 5, Wisner organizează filajul discret asupra comandanților sovietici din capitală: **generalul-locotenent Vladislav P. Vinogradov** (vicepreședintele executiv al Comisiei Aliate de Control, instalat în **Str. Dumbrava Roșie / Str. Dimitrie Orbescu**, care pretindea că e un „*simplic soldier*” neimplicat în politică, dar executa cu strictețe ordinele NKVD) și **generalul-maior Ivan Burenin** (comandantul garnizoanei militare sovietice din București, căruia Wisner îi trimite cadouri protocolare pentru a obține permise de circulație și informații din interiorul comandamentului sovietic).

II.2. NOMENCLATORUL MEDICAL AL LUI WISNER: „TYPHOID”, „TONSILLITIS” (MANICATIDE) ȘI „APPENDICITIS” (ALIMĂNIȘTEANU)

Pentru a-și proteja sursele românești de interceptările sovietice, Wisner creează un sistem de criptonime inspirat din patologia medicală. Dacă el însuși semnează telegramele către Bari cu numele **TYPHOID**, cei doi piloni ai rețelei sale informative din București primesc numele a două afecțiuni acute:

• **TONSILLITIS** (*Amigdalită*) este **inginerul Theodor Manicatide** (n. 1913), distins inginer aeronautic (constructor de avioane la IAR Brașov) și fost subofițer/ofițer de rezervă în **Secția a II-a Informații a Marelui Stat Major Român**. Din interiorul Marelui Stat Major

(Str. Știrbei Vodă), Manicatide îi furnizează lui Wisner ordinea de bătaie completă a diviziilor germane și ungare din Transilvania, hărțile câmpurilor de mine și, din octombrie 1944, datele exacte despre efectivele, unitățile și abuzurile Armatei Roșii pe teritoriul României.

• **APPENDICITIS** (*Apendicită*) este **Dinu Alimănișteanu**, fost ofițer de marină român, înrudit cu puternica familie liberală Brătianu/Alimănișteanu, care asigură legătura operativă cu cercurile politice, bancare și militare.

PROBA DOCUMENTARĂ #04 // AVERTISMENTUL LUI DONOVAN (2 OCT.) ȘI REPLICA LUI WISNER PRIVIND CELE 7.000 DE CARTUȘE (5 OCT. 1944)

SURSA: DOUGLAS WALLER, CAP. 7 (§§29-32) · CORESPONDENȚA CIFRATĂ OSS WASHINGTON – BARI – BUCUREȘTI · [✓ CONFIRMAT]

[1] 2 OCTOBER 1944 – CABLE FROM GEN. WILLIAM J. DONOVAN (WASHINGTON) TO LT. CDR. FRANK G. WISNER ("TYPHOID", BUCHAREST):
"YOU ARE DIRECTED TO REPORT FACTS ONLY WITHOUT INTERJECTING PERSONAL OPINIONS OR POLICY RECOMMENDATIONS REGARDING SOVIET INTENTIONS IN RUMANIA. MAINTAIN STRICT NEUTRALITY TOWARD INTERNAL RUMANIAN POLITICAL FACTIONS."
[2] 5 OCTOBER 1944 – REPLY CABLE FROM "TYPHOID" (WISNER, BUCHAREST) TO DONOVAN & MAJ. JOHN TOULMIN (CAIRO/BARI):
"I HAVE SCRUPULOUSLY AVOIDED BECOMING ENTANGLED IN RUMANIAN POLITICAL INTRIGUES OR MAKING UNAUTHORIZED PROMISES. SPECIFIC PROOF: WHEN EMISSARIES OF KING MICHAEL RECENTLY REQUESTED SEVEN THOUSAND (7,000) ROUNDS OF AMMUNITION FOR THE ROYAL PALACE GUARD TO DEFEND THE KING AGAINST A FEARED COMMUNIST COUP, I FLATLY REFUSED THE REQUEST DESPITE PERSONAL SYMPATHY FOR THE KING'S POSITION."

Context operativ: Deși maiorul John Toulmin (superiorul regional al lui Wisner) îi trimite un mesaj privat de încurajare asigurându-l că rapoartele sale

II.3. OPERAȚIUNEA PETROLUL: CUM TELEGRAMELE OSS ALE LUI WISNER DECLANȘEAZĂ PROTESTUL DIPLOMATIC AL SUA LA MOSCOVA (NOIEMBRIE – DECEMBRIE 1944)

Cea mai spectaculoasă confirmare încrucișată din arhiva noastră privește modul în care **investigațiile de teren ale ofițerilor OSS conduși de Frank Wisner în regiunea petroliferă Ploiești–Băicoi–Moreni** au ajuns direct pe masa secretarului de stat Cordell Hull / Edward Stettinius și a lui George F. Kennan la Moscova. Confruntând **Waller (cap. 7, ¶54–56)** cu **telegramele diplomatice din FRUS 1944 Vol. IV (doc. 255, 266, 268, 278, 280, 285, 286, 287, 300)**, întreaga secvență operativă se reconstituie la nivel de zi și oră:

- **13 octombrie 1944 (FRUS doc. 255):** Ambasadorul SUA la Moscova, W. Averell Harriman, transmite Departamentului de Stat primul raport detaliat sosit de la **ofițerii OSS din București**: trupele sovietice rechiziționează camioane și materiale de foraj de la companiile cu capital occidental, în timp ce producția la *Româno-Americana* a scăzut la 33% din nivelul antebelic din cauza blocajelor feroviare sovietice.
- **2 noiembrie 1944 (Waller cap. 7, ¶54 + FRUS doc. 266):** Wisner expediază o cablogramă-alarmă: unități speciale sovietice au început demontarea și încărcarea în trenuri spre URSS a echipamentelor de la *Astra Română* (Shell), *Steaua Română* și *Româno-Americana* (Standard Oil of New Jersey). Exact a doua zi, pe **3 noiembrie 1944 (FRUS doc. 268)**, însărcinatul cu afaceri al SUA la Moscova, **George F. Kennan**, îi prezintă lui **Andrei I. Vișinski** o notă oficială de protest a guvernului american!

- **25–26 noiembrie 1944 — Incidentul de la Băicoi (FRUS doc. 278, 280, 285 & Waller ¶56):** Sfidează protestul american, un detașament condus de un căpitan din Armata Roșie și șase soldate sovietice înarmate intră în depozitul **Băicoi** al companiei americane **Româno-Americana** și începe încărcarea forțată în vagoane a **980 de tone (980.000 kg) de țevi de foraj (casing) și prăjini (drill pipe)** (în Waller rotunjit la „peste 1.000 de tone”). Când directorii companiei protestează că bunurile sunt proprietate americană, ofițerul sovietic le răspunde brutal că „îi pare rău că nu poate ridica și mai mult”.
- **Verificarea directă pe teren de către ofițerii lui Wisner (FRUS doc. 280, 28 noiembrie 1944):** Reprezentantul politic american la București, **Burton Y. Berry** (sosit la 5 noiembrie și instalat la Hotelul Athénée Palace), raportează la Washington că jaful de la Băicoi a fost „**verificat prin observațiile personale ale ofițerilor OSS**” („*verified by personal observations of OSS officers*”) trimiși de Wisner la fața locului! Când comisarul adjunct sovietic de externe **Vladimir Dekanozov** susține pe **30 noiembrie (FRUS doc. 286–287)** că țevile ar fi fost „captură de război germană Mannesmann”, oamenii lui Wisner și conducerea *Româno-Americana* scot din arhivă **facturile originale de achiziție și vămuire din 1940–1943 (FRUS doc. 300, 21 decembrie 1944)**, dovedind că Moscova minte oficial.

PROBA DOCUMENTARĂ #05 // TELEGRAMA LUI BURTON Y. BERRY NR. 68 (BUCUREȘTI, 28 NOIEMBRIE 1944)

SURSA: FRUS 1944, VOL. IV (EUROPE), DOCUMENT 280 (P. 266–267) · 871.6363/11-2844 · [✓ CONFIRMAT MULTISURSĂ]

THE REPRESENTATIVE IN RUMANIA (BERRY) TO THE SECRETARY OF STATE // BUCHAREST, NOVEMBER 28, 1944
[RECEIVED DECEMBER 2 – 1:52 P.M.] // NO. 68

"DURING NOVEMBER 25 AND 26 AT THE BAICOI WAREHOUSE OF THE ROMANO-AMERICANA OIL COMPANY, WHICH IS WHOLLY AMERICAN OWNED, SOVIET MILITARY AUTHORITIES RESUMED LOADING CASING AND DRILL PIPE FOR SHIPMENT TO RUSSIA. NINE HUNDRED EIGHTY THOUSAND (980,000) KILOGRAMS WERE TAKEN DURING THE TWO DAYS. WHEN REMONSTRANCES WERE MADE BY OFFICIALS OF THE COMPANY THAT THE MATERIAL WAS AMERICAN PROPERTY, THE SOVIET OFFICER IN CHARGE OF LOADING OPERATIONS STATED THAT HE REGRETTED THAT HE COULD NOT TAKE MORE. THE FOREGOING HAS BEEN VERIFIED BY PERSONAL OBSERVATIONS OF OSS OFFICERS AND COMPANY OFFICIALS. TODAY GENERAL SCHUYLER SENT A LETTER TO GENERAL VINOGRADOV PROTESTING AGAINST THE CONTINUATION OF THE REMOVAL OF EQUIPMENT FROM AN AMERICAN OWNED COMPANY..."

Tabel de discrepanță cantitativă (Întrebarea B8): În timp ce telegrama diplomatică contemporană a lui Burton Berry (FRUS doc. 280) consemnează cifra contabilă exactă din registrul depozitului Băicoi — **980.000 kg (980 tone metrice)** —, raportul OSS rezumat de Douglas Waller (cap. 7, ¶56) menționează „**over a thousand tons**” (**peste 1.000 de tone scurte americane** = ~907 tone metrice, sau **rotunjire operativă**). Ambele surse descriu exact același incident din 25–26 noiembrie 1944.

DATA / DOC. FRUS	EMITENT & DESTINATAR	CONȚINUTUL OPERATIV REZUMAT & CORELAȚIA CU STAȚIA OSS BUCUREȘTI
13 Oct. 1944 FRUS Doc. 255	Harriman (Moscova) → SecState (nr. 3882)	Citează direct rapoartele ofițerilor OSS din România : rechizițiile sovietice de camioane, scăderea producției <i>Româno-Americana</i> la 33%, avertismentul că predarea poliției către comuniști va aduce „teroare în stil GPU”.
2–3 Nov. 1944 FRUS Doc. 266, 268	Wisner (OSS) → Kennan (Moscova) → Vișinski	Pe 2 nov. Wisner raportează ridicarea echipamentului de la <i>Româno-Americana</i> , <i>Astra</i> și <i>Steaua Română</i> ; pe 3 nov. George Kennan depune protestul oficial la Vișinski invocând proprietatea americană.
25–28 Nov. 1944 FRUS Doc. 278, 280	Berry & Gen. Schuyler (București) → SecState	Ridicarea celor 980.000 kg de țevi de la Băicoi (25–26 nov.), „ verificată prin observațiile personale ale ofițerilor OSS ”; protestul scris al gen. Schuyler către gen. Vinogradov (28 nov.).
30 Nov. – 21 Dec. FRUS Doc. 286, 300	Dekanozov (Moscova) vs. Berry (București, nr. 176)	Moscova pretinde că cele 16.500 t de țevi ridicate din România erau proprietate germană Mannesmann; pe 21 dec. Berry transmite facturile <i>Româno-Americana</i> din 1940–1943 care demontează minciuna sovietică.

II.4. SUB-DOSARUL „MARTORULUI CONTAMINAT”: SCANDALUL MAIORUL ROBERT BISHOP VS. LT. LOUIS MADISON & LT. HENRY L. ROBERTS

Unul dintre cele mai fascinante și mai puțin cunoscute episoade din interiorul stației OSS București (sediul din Strada Batiște nr. 33) este **revolta propriilor subordonați împotriva șefului unității de contraspionaj X-2, maiorul Robert Bishop**. În istoriografia românească (inclusiv în studiul lui Sorin Aparaschivei din 2012), raportul final semnat de mr. Robert Bishop la **25 aprilie 1945** și volumul său postbelic (*Russia Astride the Balkans*, 1948, scris împreună cu E.S. Crayfield) sunt citate adesea ca surse infailibile. Cercetarea lui Douglas Waller în arhivele de personal și de inspecție ale OSS (**cap. 7, ¶45–48**) scoate însă la iveală o realitate explozivă:

În cursul lunilor octombrie–noiembrie 1944, cei doi ofițeri X-2 din subordinea directă a lui Bishop — **locotenentul Louis Madison** și **locotenentul (j.g.) Henry L. Roberts** — înaintează conducerii OSS o plângere oficială gravă împotriva șefului lor. Acuzațiile lor punctuale sunt devastatoare pentru credibilitatea lui Bishop:

1. Falsificarea și umflarea rapoartelor informative: Madison și Roberts descoperă că Bishop **inventa sau exagera grosolan rapoarte**

alarmiste despre presupuse comploturi comuniste iminente și rețele clandestine, doar pentru a-și impresiona superiorii de la Bari și Washington.

2. Beții cronice și indisciplină operativă: Bishop își petrecea nopțile bând peste măsură în localurile bucureștene, compromițând discreția misiunii.

3. Vulnerabilitate majoră de contraspionaj: Maiorul responsabil cu vânarea agenților naziști din România **se mutase împreună cu o amantă locală care figura în evidențele aliate ca suspectă de spionaj în favoarea Germaniei!**

Confruntat cu rebeliunea din secția X-2 și cu avertismentele repetate ale ofițerei de securitate **Sylvia Press** (care raporta că agenții români și germani roiau necontrolat prin birourile din Batiște 33), Frank Wisner încearcă să-l tempereze pe Bishop și îi verifică personal telegramele înainte de expediere, dar evită să-l demită pe loc pentru a nu paraliza secția X-2 în plină criză cu sovieticii.

PROBA DOCUMENTARĂ #06 // RAPORTUL LT. HENRY L. ROBERTS SURSE: CIA FOIA READING ROOM / APARASCHIVEI, RRSI NR. (9 NOIEMBRIE 1944) & VIZITA LA PALATUL REGAL 7/2012, P. 139–141 & DOUGLAS WALLER, CAP. 7 (¶45–48)

[DOC A – REPORT BY LT. HENRY L. ROBERTS, OSS BUCHAREST, DATED 9 NOVEMBER 1944 (DECLASSIFIED CIA ARCHIVE)]: "Situation Report on Romanian Internal Politics and Allied Control Commission. The report details the systematic weakening of the Sănătescu coalition government under Soviet pressure, the paralysis of the Romanian gendarmerie and army units inside the capital, and the growing realization among National Peasant (PNȚ) and National Liberal (PNL) leaders that Western Allied missions in Bucharest lack executive authority under Article 18 of the Armistice..."

[DOC B – RAPORTUL VIZITEI LA PALATUL REGAL (OCTOMBRIE 1944 – MR. ROBERT BISHOP, BARONUL IOAN MOCSONYI-STÂRCEA & GRIGORE NICULESCU-BUZEȘTI)]: "În cadrul întrevederii de la Palatul Regal cu mareșalul Curții, baronul Ioan Mocsonyi-Stârcea, și cu ministrul de externe Grigore Niculescu-Buzești, partea română a prezentat situația disperată creată de rechizițiile sovietice și de înarmarea formațiunilor paramilitare comuniste, solicitând sprijin politic american imediat..."

Regula de filtrare în „Dosarul Wisner”: Orice afirmație provenită din raportul lui Robert Bishop (25.04.1945) este marcată în arhiva noastră cu **⚠ SURSĂ CONTAMINATĂ – NECESITĂ COROBORARE** și este validată doar atunci când este confirmată independent de telegramele lui Frank Wisner, Henry L. Roberts, Burton Y. Berry (FRUS) sau gen. C.V.R. Schuyler.

II.5. SOSIREA LUI BURTON BERRY (5 NOV.) ȘI A GEN. SCHUYLER (25 NOV. 1944): REDUCEREA OSS ȘI MUTAREA ÎN STR. OȚETARI

În luna noiembrie 1944, arhitectura reprezentării americane la București se schimbă radical. Pe **5 noiembrie 1944** sosește **Burton Y. Berry** ca Reprezentant Politic al SUA (cu rang de ministru, instalat inițial la *Hotelul Athénée Palace*, de unde trimite pe 6 noiembrie prima sa telegramă — *FRUS doc. 270*), avându-l ca secretar al misiunii pe diplomatul **Roy M. Melbourne**. Trei săptămâni mai târziu, pe **23/25 noiembrie 1944**, aterizează la București generalul de brigadă **Cortlandt Van Rensselaer Schuyler**, numit șef al Reprezentanței Militare SUA în Comisia Aliată de Control (împreună cu col. **Lawrence C. Jaynes**).

Ofițer de carieră al armatei regulate (West Point 1922), Schuyler privește cu suspiciune autonomia „cowboy-lor” din OSS și se teme că efectivul umflat al lui Wisner (ajuns la **49 de oameni la jumătatea lui noiembrie**) îi oferă generalului sovietic Vinogradov pretextul să acuze SUA de spionaj. Prin urmare, Schuyler îi ordonă lui Wisner **reducerea drastică a personalului OSS la doar 7 ofițeri și 8 subofițeri/soldați (15 oameni în total)**. Totodată, în noiembrie–decembrie 1944, când Schuyler își instalează propriul cartier general în vila din Str. Batiște nr. 33, Wisner este nevoit să mute birourile OSS într-o clădire mai mică și prost încălzită din **Strada Oțetari** (iar o parte din arhivă la Legația SUA, fosta Legație elvețiană care reprezentase interesele americane în timpul războiului).

II.6. IULIU MANIU, CONSTANTIN VIȘOIANU ȘI ÎNTREBAREA CARE ÎNGHEAȚĂ WASHINGTONUL (NOIEMBRIE – DECEMBRIE 1944)

În timp ce Andrei I. Vișinski sosește la București pe **9 noiembrie 1944** pentru a forța căderea primului guvern Sănătescu (și numirea lui **Constantin Vișoianu** ca ministru de externe în noul cabinet Sănătescu II, urmat la **6 decembrie 1944** de guvernul generalului **Nicolae Rădescu**), Frank Wisner și Burton Berry poartă discuții dramatice cu liderul Partidului Național Țărănesc, **Iuliu Maniu** (71 de ani), și cu liderul liberal **Constantin „Dinu” Brătianu**.

Fără să știe că la Moscova, în seara de **9 octombrie 1944**, Winston Churchill și Iosif Stalin încheiaseră deja „acordul procentajelor” (acordând Uniunii Sovietice **90%** preponderență în România), Maniu le cere americanilor un răspuns tranșant. În telegrama strict secretă nr. 117 din **8 decembrie 1944 (FRUS 1944 Vol. IV, doc. 292, p. 276–278)**, Burton Berry raportează cuvintele cutremurătoare rostite de Iuliu Maniu:

PROBA DOCUMENTARĂ #07 // ÎNTREBAREA LUI IULIU MANIU SURSA: FRUS 1944, VOL. IV (EUROPE), DOCUMENT 292 (P. 276–278) · CĂTRE SUA (BUCUREȘTI, 8 DECEMBRIE 1944) TELEGRAMA BURTON Y. BERRY NR. 117 · [✓ CONFIRMAT]

THE REPRESENTATIVE IN RUMANIA (BERRY) TO THE SECRETARY OF STATE // BUCHAREST, DECEMBER 8, 1944 – 6 P.M.

"MANIU CAME TO SEE ME TODAY (...). HE SAID THAT IF IT WAS THE INTENTION OF THE BRITISH AND AMERICAN GOVERNMENTS THAT RUMANIA BECOME A PART OF THE SOVIET UNION, HE WOULD APPRECIATE BEING SO INFORMED BECAUSE THEN HE WOULD KNOW HOW TO ACT IN THE BEST INTERESTS OF HIS PEOPLE. IF, HOWEVER, GREAT BRITAIN AND THE UNITED STATES DESIRED RUMANIA TO REMAIN AN INDEPENDENT STATE, ALLIED WITH BUT NOT SUBMERGED IN THE SOVIET UNION, HE BESOUGHT AMERICAN AND BRITISH MORAL AND POLITICAL SUPPORT NOW BEFORE IT WAS TOO LATE."

Paralelismul Wisner – Berry: În aceeași lună noiembrie–decembrie 1944, Wisner se întâlnește în secret cu Maniu și Brătianu. Pe 25 noiembrie 1944, rețeaua lui Wisner (Tonsillitis / Manicatide) raportează că încă **trei divizii de infanterie sovietice** se îndreaptă spre București fără nicio justificare militară pe frontul din Ungaria — pregătind terenul pentru preluarea prin forță a puterii.

II.7. CRĂCIUNUL DIN MODROGAN 5 ȘI REVELIONUL DE LA CASTELUL PELEȘ (31 DECEMBRIE 1944): CORECȚIA ISTORICĂ B13

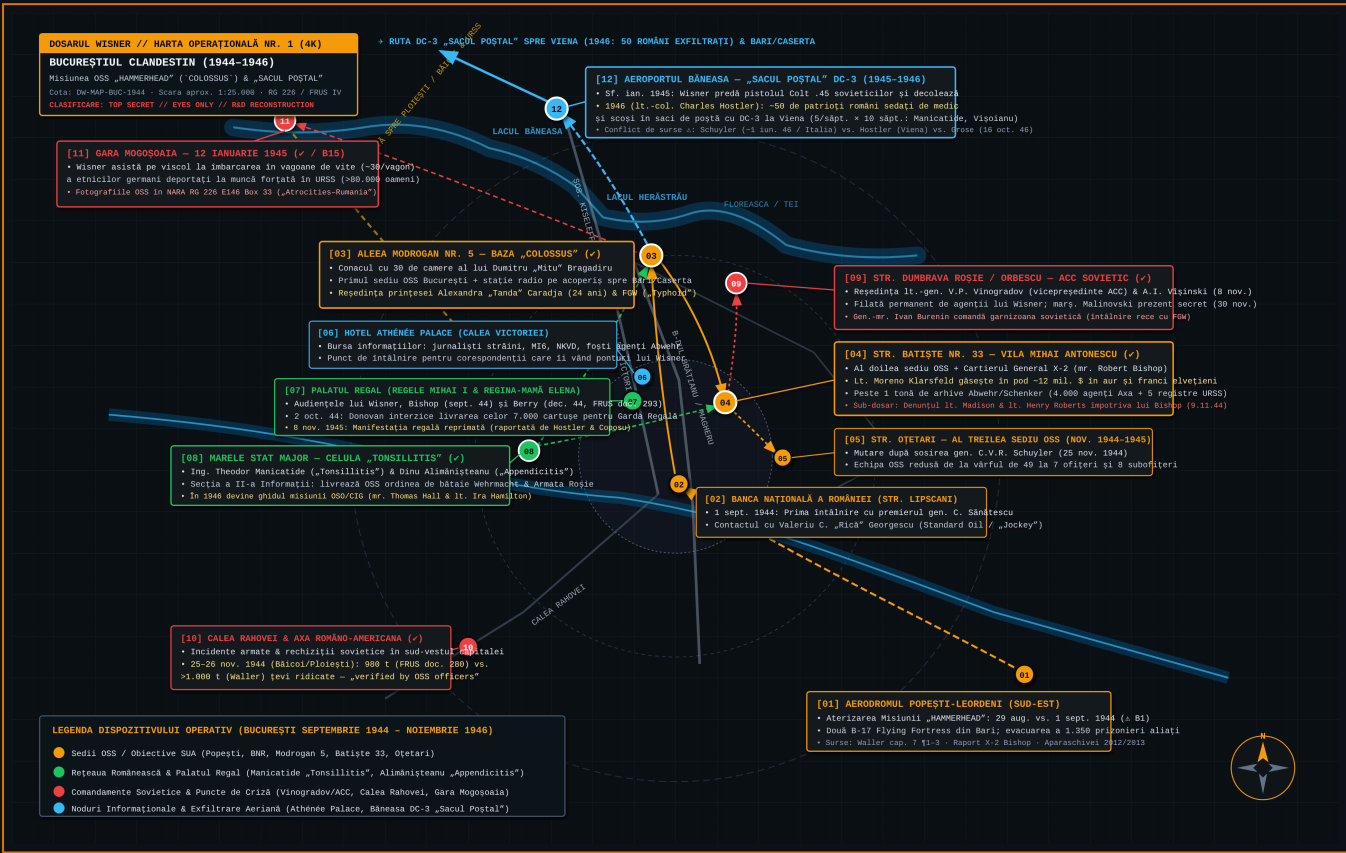
Pe **25 decembrie 1944**, în conacul din Aleea Modrogan nr. 5, Frank Wisner și prințesa **Tanda Caradja** oferă o recepție de Crăciun pentru ofițerii americani, diplomații aliați și prietenii români — o ultimă insulă de eleganță într-un oraș asediat de iarnă și de patrulele sovietice. Șase zile mai târziu, pe **31 decembrie 1944**, tânărul **Rege Mihai I** îl invită pe Frank Wisner la **Castelul Peleş din Sinaia** pentru masa de Revelion.

În biografia lui Douglas Waller (cap. 7, ¶77), scena este relatată astfel: Wisner stă la masă la Peleş alături de Regele Mihai, de **Regina-**

Mamă Elena și de „soția regelui, Regina Ana” („the king's wife, Queen Anne”). **Expertiza arhivei noastre (Corecția B13)** semnalează aici o eroare de anacronism în textul lui Waller: la 31 decembrie 1944, Regele Mihai (23 de ani) **era necăsătorit!** El a cunoscut-o pe principesa Ana de Bourbon-Parma abia în noiembrie 1947 la Londra (la nunta principesei Elisabeta a Marii Britanii), iar nunta lor a avut loc la Atena pe 10 iunie 1948. La masa de Revelion de la Peleş din 31 decembrie 1944, alături de Regele Mihai s-a aflat exclusiv **Regina-Mamă Elena** (și eventual o doamnă de onoare sau o principesă din familie, confundată ulterior în nota de arhivă).

COD DISCREPANȚĂ	AFIRMAȚIA DIN SURSA SECUNDARĂ	SURSA DE CONTROL (ARHIVĂ / DOCUMENT PRIMAR)	VERDICTUL ARHIVEI „DOSARUL WISNER”
Discrepanța B5 Volumul arhivelor germane	Waller (cap. 7, ¶9): „more than a ton of files” (peste o tonă de dosare Schenker/Abwehr).	Raportul X-2 Robert Bishop (25.04.1945): „several tons of German archives” (mai multe tone).	✓ Fapt confirmat: Captură masivă (1–3 tone) de arhive germane în sept. 1944; 5 volume despre Armata Roșie trimise secret la Bari.
Discrepanța B12 Data sosirii gen. Schuyler	Waller (cap. 7, ¶50): Gen. Cortlandt V.R. Schuyler sosește la București pe 25 noiembrie 1944 .	FRUS 1944 Vol. IV (doc. 276, n. 54): Notează sosirea gen. Schuyler la București pe 23 noiembrie 1944 .	✓ Aterizare 23 nov. / Preluare oficială a postului la CAC pe 25 nov. 1944.
Discrepanța B13 Revelionul la Peleş (31.12.1944)	Waller (cap. 7, ¶77): Îi menționează la masa de la Peleş pe Regele Mihai, Regina-Mamă Elena și „Regina Ana”.	Cronologia Casei Regale a României: Mihai I s-a căsătorit cu Ana de Bourbon-Parma abia la 10 iunie 1948 la Atena.	⚠ Eroare de anacronism la Waller: La 31 dec. 1944 la Peleş erau doar Regele Mihai I și Regina-Mamă Elena .

PLANȘA ARHIVISTICĂ DW-MAP-01 (3840×2400 PX / 300 DPI): Reconstituirea topografică a celor 12 noduri strategice ale Misiunii OSS „Hammerhead” (Colossus / Modrogan 5, Str. Batiște 33, Str. Oțetari), ale Rețelei Românești (Palatul Regal, BNR, Marele Stat Major / Tonsillitis, Athénée Palace), ale Comandamentului Sovietic (Dumbrava Roșie / Vinogradov, Calea Rahovei, Calea Mogoșoaia) și ale punctelor de criză și exfiltrare (Popești-Leordeni, Gara Mogoșoaia, Băneasa / „Sacul Poștal” DC-3).

PIN	LOCAȚIE & ADRESĂ ISTORICĂ	TABĂRĂ / COD OPERATIV	EVENIMENTE DOCUMENTATE ÎN DOSAR (1944-1946)
[01]	Aleea Modrogan nr. 5 (Conacul Bragadiru)	OSS HQ COLOSSUS / TYPHOID	Reședința cu 30 de camere a lui Mitu Bragadiru și a prințesei Tanda Caradja; stația radio OSS spre Bari; recepția din 25 dec. 1944.
[02]	Strada Batiște nr. 33 (Vila M. Antonescu)	Birouri OSS X-2 / Misiunea SUA	Lt. Moreno Klarsfeld găsește în pod 12 mil. \$ în aur și franci elvețieni; sediul lui Robert Bishop (X-2), apoi al gen. C.V.R. Schuyler (nov. 1944).
[03]	Strada Oțetari (Cartierul Armenesc/Batiște)	Sediul Restrâns OSS (Nov. 1944)	Clădirea în care se mută cei 7 ofițeri și 8 subofițeri OSS după reducerea ordonată de gen. Schuyler la sfârșitul lunii noiembrie 1944.
[04-07]	Athénée Palace · Palatul Regal · BNR · M.St.M.	Rețeaua Românească & Legația SUA	Întâlnirea de la BNR (1 sept.); audiențele la Regele Mihai; baza lui Theodor Manicatide (Tonsillitis) în Marele Stat Major; sediul lui Burton Berry.
[08-09]	Str. Dumbrava Roșie · Calea Rahovei	Comandamentul Sovietic (CAC)	Vila gen.-lt. V.P. Vinogradov (filată de agenții lui Wisner); garnizoana gen.-mr. Ivan Burenin; locul unde Vișinski dictează ultimatumurile.
[10-12]	Popești-Leordeni · Gara Mogoșoaia · Băneasa	Insertie, Deportări & Exfiltrare	Aterizarea B-17 (1 sept. 1944); vagoanele cu etnici germani la Mogoșoaia (12 ian. 1945); exfiltrarea a ~50 români în saci poștali cu DC-3 la Viena (1946).

II.8. TABLOUL SINOPTIC AL DOCUMENTELOR DIN FRUS 1944 VOL. IV (ROMÂNIA, SEPTEMBRIE – DECEMBRIE 1944)

Pentru a elimina orice pată albă din fundalul politico-militar al misiunii lui Frank Wisner la București, am extras și indexat cele mai importante 22 de documente din seria oficială a Departamentului de Stat (*Foreign Relations of the United States, 1944, Vol. IV, Europe, doc. 246–303, p. 198–290*), corelându-le direct cu acțiunile din teren ale stației OSS:

DATA (1944)	DOC. FRUS	EMITENT → DESTINATAR	SINTEZA DOCUMENTULUI & LEGĂTURA CU MISIUNEA WISNER (OSS BUCUREȘTI)
2 Sept.	Doc. 246	Hull (Wash.) → Harriman (Moscova)	Instrucțiuni pentru negocierile de armistițiu: salută „scurtătura strălucită” (lovitura Regelui Mihai de la 23 august),exact în timp ce Wisner se instalează în Modrogan 5.
8 Sept.	Doc. 250	Harriman → SecState (nr. 3349)	Molotov respinge ferm propunerea ca Marea Britanie și SUA să aibă statut egal cu URSS în Comisia Aliată de Control (CAC) din România.
12–13 Sept.	Doc. 253	Textul Convenției de Armistițiu	Cele 20 de articole semnate la Moscova: despăgubiri de 300 mil. \$ (Art. 11), cenzura presei și radioului (Art. 16), CAC sub Înaltul Comandament Sovietic (Art. 18).
14 Sept.	Doc. 254	Harriman → SecState (nr. 3440)	Relatează umilirea delegației române (Pătrășcanu, Știrbey, Dămăceanu) de către Molotov la semnarea armistițiului.
13 Oct.	Doc. 255	Harriman → SecState (nr. 3882)	Citează explicit rapoartele ofițerilor OSS din București (Wisner) despre rechizițiile sovietice, scăderea producției la <i>Româno-Americana</i> (33%) și riscul „terorii GPU”.
18 Oct.	Doc. 257	Harriman → SecState (nr. 3948)	Directiva sovietică prin care Comisia Aliată de Control interzice misiunilor SUA și UK să comunice direct cu ministerele române fără aprobarea gen. Vinogradov.
25–28 Oct.	Doc. 260, 263	Stettinius / Ambasada UK	Moscova tergiversează permisele de intrare la București pentru reprezentantul politic Burton Y. Berry și pentru gen. C.V.R. Schuyler; Wisner este încă singurul șef american în teren.
2–3 Nov.	Doc. 266, 268	Kennan (Moscova) → Vișinski	Urmare directă a alertei lui Wisner din 2 nov.: George F. Kennan depune pe 3 nov. protestul oficial la Vișinski împotriva demontării echipamentului petrolier american.
6–9 Nov.	Doc. 270, 271	Berry (București) → SecState	Berry sosește la București (5 nov., Athénée Palace); pe 9 nov. raportează sosirea lui Andrei I. Vișinski la București și instalarea noului guvern Sănătescu II.
14 Nov.	Doc. 272	Berry → SecState (nr. 23)	Prima discuție cu noul ministru de externe Constantin Vișoianu (contact apropiat al lui Wisner, pe care americanii îl vor exfiltra în 1946 în „Sacul Poștal”).
23–25 Nov.	Doc. 276, 278	Berry → SecState (nr. 50, 62)	Sosirea gen. Schuyler la București; reluarea ridicării forțate de țevi de foraj de către militarii sovietici din depozitele <i>Româno-Americana</i> .
28 Nov.	Doc. 280	Berry → SecState (nr. 68)	Documentul-cheie: ridicarea a 980.000 kg de țevi de la Băicoi (25–26 nov.), „verificată prin observațiile personale ale ofițerilor OSS”; protestul gen. Schuyler către Vinogradov.
29 Nov. – 6 Dec.	Doc. 281, 290	Berry → SecState (nr. 71, 106)	Demisia guvernului Sănătescu II sub presiunea comunistă și formarea pe 6 decembrie 1944 a guvernului condus de generalul Nicolae Rădescu (ultimul guvern necomunist).
8 Dec.	Doc. 292	Berry → SecState (nr. 117)	Întrevederea dramatică cu Iuliu Maniu : liderul PNȚ întreabă direct dacă SUA și Marea Britanie au decis ca România să devină parte a Uniunii Sovietice.
10–16 Dec.	Doc. 294, 298	Stettinius ↔ Berry (nr. 158)	Washingtonul refuză să-i dea lui Maniu garanții militare, transmițând doar formule diplomatice generale despre consultări tripartite; protestul comun SUA–UK pe petrol.
21–29 Dec.	Doc. 300, 303	Berry → SecState (nr. 176, 200)	<i>Româno-Americana</i> prezintă facturile care dovedesc că cele 7.200 t de țevi confiscate nu sunt „pradă germană”; Vinogradov sfidează fățiș protestele americane.

FASCICULUL OPERATIV III // COTA ARHIVEI: DW-BC-1945-014 // NIVEL DE VERIFICARE: ✓ MULTISURSĂ + ▲ CONTROVERSA C1

VAGOANELE DE LA MOGOȘOAIA, PISTOLUL LUI WISNER ȘI OPERAȚIUNEA „SACUL POȘTAL” (IANUARIE 1945 – NOIEMBRIE 1946)

FEREASTRĂ TEMPORALĂ: Ianuarie 1945 – Noiembrie 1946 (cu ecou în 1954)

SURSE PRIMARE: Waller (cap. 7-8) · NARA RG 226 E146 Box 33 · FRUS 1945 Vol. V · Lt.-col. Charles W. Hostler (*Memoirs*) · Gen. C.V.R. Schuyler (*Jurnal*) · Peter Grose (2000) · *The New York Times* (20.11.1946, p. 10)

NODURI DE REȚEA: [PERS: Frank G. Wisner "Typhoid"] ↔ [PERS: W. Averell Harriman] ↔ [PERS: Arthur Schlesinger Jr.] ↔ [PERS: Allen Dulles & Richard Helms] ↔ [PERS: Lt.-col. Charles W. Hostler] ↔ [PERS: Gen. Hoyt S. Vandenberg] ↔ [PERS: Mr. Thomas R. Hall & Lt. Ira C. Hamilton] ↔ [PERS: Theodor Manicatide "Tonsillitis"] ↔ [PERS: Constantin Vișoianu] ↔ [PERS: Rică & Lygea Georgescu] ↔ [LOC: Gara Mogoșoaia] ↔ [LOC: Aeroportul Băneasa] ↔ [LOC: Viena US Outpost]

TEATRU DE OPERAȚIUNI: Gara Mogoșoaia · Băneasa · Caserta · Washington · Wiesbaden · Viena

STATUT ARHIVĂ: ✓ Confirmat pe Mogoșoaia, Wiesbaden & NYT · ▲ Dispută C1 pe cronologia extracției lui Manicatide

III.1. 12 IANUARIE 1945, GARA MOGOȘOAIA: SCENA CARE ÎI SCHIMBĂ VIAȚA LUI FRANK WISNER

Dacă primele patru luni petrecute la București i-au arătat lui Frank Wisner cinismul politic și economic al ocupației sovietice, dimineța înghețată de **12 ianuarie 1945** îi produce șocul visceral care avea să-l urmărească până în clipa morții. În primele zile ale lui ianuarie 1945, din ordinul direct al lui Iosif Stalin, comandamentul sovietic din România (gen. Vinogradov și trupele NKVD) declanșează ridicarea în masă a tuturor **etnicilor germani (sași și șvabi) — bărbați între 17 și 45 de ani și femei între 18 și 30 de ani** — pentru a fi deportați la muncă forțată în minele de cărbuni din Donbas și în lagărele din Ural (peste 70.000–80.000 de cetățeni români de etnie germană).

În timp ce Regele Mihai I, primul-ministru gen. Nicolae Rădescu, Iuliu Maniu și Crucea Roșie protestează în zadar, iar reprezentantul politic american **Burton Y. Berry** trimite telegrame disperate la

Washington (*FRUS 1945, Vol. V, doc. 338 și urm.*), pe **12 ianuarie 1945** lt. cdr. Frank Wisner merge personal, prin viscol și ger, la **Gara Mogoșoaia** (la marginea de nord a Bucureștiului, lângă Băneasa).

Acolo, ascuns lângă linie împreună cu ofițerii săi OSS (care realizează în secret **fotografiile păstrate azi în NARA College Park, RG 226, Entry 146, Box 33, Folder „Atrocities–Rumania”**), Wisner privește cum santinelele sovietice cu baioneta la armă îndeasă cu patul puștii bărbați, femei tinere și mame smulse de lângă copii în **vagoane de vite neîncălzite — câte ~30 de oameni în fiecare vagon**, cu o gaură tăiată în podeaua de scândură drept latrină și fără hrană pentru o călătorie de săptămâni prin înghețul siberian. Pe **14 ianuarie 1945**, Wisner transmite la Washington un raport cutremurător: nu asistase la o operațiune militară, ci la „*comerț cu sclavi în secolul XX*”.

PROBA DOCUMENTARĂ #08 // RAPORTUL OSS DESPRE SURSE: DOUGLAS WALLER, CAP. 7 (¶79-84) · NARA RG 226 ENTRY 146 BOX DEPORTĂRILE DE LA GARA MOGOȘOAIA (12-14 IANUARIE 33 ("ATROCITIES-RUMANIA") · FRUS 1945 VOL. V · [✓ CONFIRMAT 1945) MULTISURSĂ]

FROM: LT. CDR. FRANK G. WISNER ("TYPHOID"), OSS MISSION BUCHAREST
TO: OSS WASHINGTON & MEDITERRANEAN THEATER HQ (BARI / CASERTA)
DATE: 12-14 JANUARY 1945 // SUBJECT: MASS DEPORTATION OF ETHNIC GERMANS FROM ROMANIA TO SOVIET FORCED LABOR

1. PERSONAL OBSERVATION AT MOGOSOIA RAILWAY STATION (NORTH OF BUCHAREST) ON 12 JANUARY 1945 IN SUB-FREEZING WEATHER: SOVIET TROOPS HERDING ROMANIAN CITIZENS OF GERMAN EXTRACTION (MEN AGED 17-45, WOMEN AGED 18-30) INTO UNHEATED FREIGHT AND CATTLE CARS AT APPROXIMATELY THIRTY (30) PERSONS PER CAR.
2. DOORS WERE WIRED SHUT FROM THE OUTSIDE. PHOTOGRAPHIC EVIDENCE SECRETLY TAKEN BY OSS PERSONNEL ON SITE [FILED IN NARA RG 226, ENTRY 146, BOX 33, FOLDER "ATROCITIES-RUMANIA"].
3. TOTAL DEPORTED ACROSS ROMANIA ESTIMATED AT OVER 70,000-80,000 PERSONS. ROMANIAN PRIME MINISTER GEN. RADESCU AND KING MICHAEL PROTESTED FORMALLY; SOVIET ACC VICE-CHAIRMAN GEN. VINOGRADOV REJECTED ALL ALLIED INTERVENTION.

Valoarea istorică și vizuală a dosarului NARA E146 Box 33: Fotografiile realizate de echipa lui Wisner la Gara Mogoșoaia pe 12 ianuarie 1945 constituie singura documentare fotografică aliată directă a îmbarcării deportaților din România spre URSS.

III.2. ULTIMA SĂPTĂMÂNĂ DIN IANUARIE 1945: PREDAREA PISTOLULUI COLT .45 ȘI BRIEFINGUL DE 3 ORE PENTRU YALTA

Pentru comandamentul sovietic din București, prezența lui Frank Wisner devenise intolerabilă. În **ultima săptămână a lunii ianuarie 1945** (cu o lună înainte ca Vișinski să se întoarcă la București, să trântască ușa biroului Regelui Mihai și să impună cu tancurile în stradă guvernul comunist al lui **Petru Groza** la **6 martie 1945**), autoritățile sovietice din Comisia Aliată de Control blochează reînnoirea permiselor pentru șeful stației OSS, forțându-i plecarea.

Înainte de a primi autorizația sovietică de decolare de pe aeroportul Băneasa, ofițerii sovietici de control îi cer lui Wisner să predea arma pe care o purtase în tocul de sub haină încă de la sosirea în Istanbul pe 13 iunie 1944: **pistoletul său automat Colt .45, din care nu putuse**

Avionul său face escală la **Atena**, apoi aterizează la cartierul general aliat de la **Caserta (Italia)**. Aici, timp de **trei ore neîntrerupte**, Frank Wisner îi face un briefing personal ambasadorului **W. Averell Harriman**, care se afla în drum spre **Conferința de la Yalta (4-11 februarie 1945)**: îi descrie cu lux de amănunte cum Stalin folosește Armata Roșie și NKVD-ul pentru a sugruma România, indiferent de declarațiile despre „Europa eliberată”. Pe **8 februarie 1945**, în timp ce la Yalta Roosevelt, Churchill și Stalin împart continentul, Wisner aterizează la **Washington**, aducând cu el un **album filatelic cu timbre românești trimis în dar președintelui Franklin D. Roosevelt** și o **scrisoare personală a Regelui Mihai I**. Pentru conducerea miciniui din București, Wisner este decorat cu **Legion of**

III.3. EXAMENUL PSIHOLOGIC OSS (FEBRUARIE 1945) ȘI WIESBADEN: „RĂNILE ROMÂNIEI NU SE ÎNCHISESERĂ”

Înainte de a fi trimis într-o nouă misiune pe frontul de vest, în **februarie-martie 1945**, Frank Wisner trece prin evaluarea medicală și psihiatrică standard a OSS la Washington. Foaia de observație clinică din dosarul său de personal (descoperită de Douglas Waller în **cap. 8, ¶2**) conține o formulare cu rezonanță tragică dacă este citită în lumina prăbușirii sale din 1958 și a sinuciderii din 1965: medicul psihiatru notează că ofițerul de 35 de ani nu prezintă „**nicio urmă semnificativă de instabilitate emoțională**” („*no significant signs of emotional instability*”) — dar consemnează tensiunea interioară extremă acumulată în lunile din România.

În **martie 1945**, Wisner zboară la **Londra** și apoi la **Paris**. Pe **18 aprilie 1945**, își instalează noul cartier general la **Wiesbaden (Germania)**, în uriașa **fabrică de șampanie Henkell Trocken**, ca șef al secției **SI (Secret Intelligence)** a OSS pentru Germania, sub comanda directă a lui **Allen W. Dulles**. Aici lucrează cot la cot cu viitorul director al CIA, **Richard Helms**, și cu tânărul istoric **Arthur Schlesinger Jr.** (viitorul consilier al președintelui John F. Kennedy).

Observându-l zi de zi în pivnițele de la Wiesbaden, Arthur Schlesinger Jr. lasă mărturia psihologică fundamentală a întregului dosar (**Waller**

cap. 8, ¶14): în timp ce toți ceilalți ofițeri americani sărbătoreau victoria comună cu sovieticii împotriva lui Hitler, pentru Frank Wisner „**rănilor României nu se închiseseră**” („*the wounds of Romania still festered*”). El nu putea înceta să vorbească despre prietenii români pe care fusese obligat să-i abandoneze în mâinile NKVD-ului.

După capitularea Germaniei (7 mai 1945), Wisner vizitează în **iunie 1945** **Berlinul ruinat și buncărul lui Hitler (Führerbunker)**. Din Wiesbaden, organizează primele **unități „P” (P-units)** și operațiunea **HBREBEL** — trimiterea de agenți de informații în **zona sovietică de ocupație din Germania**. Când OSS este desființat la 1 octombrie 1945 și transformat în *Strategic Services Unit (SSU)*, birocrăția militară din Wiesbaden îi blochează operațiunile; în **decembrie 1945**, când intendenții armatei îi refuză o cerere de **200 de biciclete** necesare curierilor săi clandestini din zona sovietică, Wisner își dă demisia cu furie și se întoarce în **ianuarie 1946** la firma sa de avocatură de pe Wall Street, **Carter, Ledyard & Milburn** (unde rezistă doar un an și jumătate înainte de a reveni în 1947 în Departamentul de Stat).

III.4. CE SE ÎNTÂMPLA ÎN ACELAȘI TIMP LA BUCUREȘTI (MARTIE 1945 – IANUARIE 1946): PLANUL SUHALOV ȘI 8 NOIEMBRIE 1945

În România lăsată în urmă de Wisner, prognozele sale sumbre se adevăresc punct cu punct. După instalarea guvernului **Petru Groza (6 martie 1945)**, stația americană rămasă la București (trecută din octombrie 1945 sub sigla SSU, apoi în 1946 sub **OSO / Central Intelligence Group**) obține în **martie 1945** un document exploziv (citat de Sorin Aparaschivei în *RRSI* nr. 7/2012, p. 142–143): **planul secret în 10 puncte elaborat de consilierul sovietic Evgheni Suhlov pentru sovietizarea completă a României pe termen de 3 ani (1945–1948)** — de la epurarea armatei și a justiției până la distrugerea partidelor istorice, naționalizarea industriei și abolirea monarhiei.

În **august-septembrie 1945**, în timpul „grevei regale” declanșate de Regele Mihai I (care refuză să mai semneze decretele guvernului Groza), **locotenent-colonelul Charles W. Hostler** (ofițer în Misiunea Militară SUA din București, fost membru OSS) și agentul **Paul Zota**

preiau în secret memoriile lui **Iuliu Maniu** și **Dinu Brătianu** către puterile occidentale. Pe **8 noiembrie 1945** (ziua onomastică a Regelui Mihai), când zeci de mii de bucureșteni manifestează în **Piața Palatului Regal** pentru Rege și democrație, trupele de șoc comuniste trag în mulțime și operează sute de arestări; lt.-col. Hostler și maiorul american **Cripps** fotografiază direct din Piața Palatului intervenția brutală și se întâlnesc în clandestinitate cu secretarul general adjunct al PNT, **Corneliu Coposu**.

Rapoartele venite din București despre sugrumarea României produc în sfârșit declicul la Casa Albă: la **5 ianuarie 1946**, președintele **Harry S. Truman** îi citește secretarului de stat James F. Byrnes celebra scrisoare în care declară că nu va recunoaște regimurile impuse în România și Bulgaria și rostește fraza-manifest a Războiului Rece: „**M-am săturat să-i tot dădăcesc pe sovietici!**” („*I am tired of babying the Soviets!*”).

PROBA DOCUMENTARĂ #09 // PLANUL ÎN 10 PUNCTE AL LUI EVGHENI SURSE: SORIN APARASCHIVEI, RRSI NR. 7/2012, P. 142-144 SUHALOV (MARTIE 1945) & SCRISOAREA LUI TRUMAN (5 IAN. 1946) • ARHIVA CIA CREST • HARRY S. TRUMAN MEMOIRS (5.01.1946)

[1] MARCH 1945 – INTELLIGENCE REPORT OBTAINED BY US STATION BUCHAREST ON E. SUKHALOV'S 3-YEAR SOVIETIZATION PLAN: "The ten-point directive outlines the step-by-step liquidation of Western influence and constitutional monarchy in Romania within three years: (1) complete subordination of the Ministry of Interior and SSI; (2) purging the Royal Army officer corps via the 'Tudor Vladimirescu' and 'Horia, Cloșca și Crișan' divisions; (3) economic strangulation of private banks and Western oil companies via Sovrompetrol; (4) staging controlled elections to eliminate PNT and PNL; (5) eventual forced abdication of King Michael."

[2] 5 JANUARY 1946 – PRESIDENT HARRY S. TRUMAN TO SECRETARY OF STATE JAMES F. BYRNES (WASHINGTON): "We should protest with all the vigor of which we are capable the Russian program in Rumania and Bulgaria... Unless Russia is faced with an iron fist and strong language another war is in the making. Only one language do they understand – 'how many divisions have you?' ... I'm tired of babying the Soviets."

III.5. MISIUNEA HALL-HAMILTON (CIG, 1946) ȘI APELUL DE LA ORA 06:30 DIMINEAȚA CĂTRE LT.-COL. CHARLES W. HOSTLER

În vara și toamna anului 1946, pe măsură ce guvernul Groza și consilierii NKVD pregătesc falsificarea alegerilor generale din 19 noiembrie 1946 și lichidarea rețelelor de rezistență național-țărănești, generalul **Hoyt S. Vandenberg** (directorul *Central Intelligence Group* — CIG, instituția intermediară dintre OSS și CIA) trimite la București, în cadrul *Office of Special Operations (OSO)*, doi ofițeri: maiorul **Thomas R. Hall** (veteran OSS în Balcani, care rupea doar câteva cuvinte în română) și locotenentul **Ira C. Hamilton** (care nu vorbea limba deloc).

Singura lor călăuză de încredere spre conducerea Partidului Național Țărănesc și spre nucleeele militare anticomuniste (*Mișcarea Națională de Rezistență — MNR*, gen. Aurel Aldea, ing. Dumitru Steanta) este chiar agentul-cheie lăsat în urmă de Frank Wisner în ianuarie 1945: **inginerul Theodor Manicatide (TONSILLITIS)**. Dar Serviciul Special de Informații (SSI), condus acum de oamenii lui Emil Bodnăraș și supravegheat de NKVD, îi filează pe Hall și Hamilton pas cu pas și strânge lațul în jurul lui Manicatide.

Căderea vine în zori. La ora 06:30 dimineăta, telefonul sună în locuința din București a **locotenent-colonelului Charles W. Hostler** (ofițerul de informații al Misiunii Militare Americane). La capătul firului este vocea precipitată a lui **Theodor Manicatide**: o echipă operativă a Siguranței comuniste îi înconjurase casa și îi ordonase să se îmbrace și să-și împacheteze câteva lucruri împreună cu soția și copilul, urmând să fie ridicați.

Fără să piardă o secundă, pe jumătate îmbrăcat în uniforma armatei SUA, lt.-col. Hostler sare în jeepul său militar, gonește nebunește pe străzile Bucureștiului până la domiciliul lui Manicatide, frânează în fața mașinii Siguranței și intră direct peste șeful echipei de arestare. Fluturându-i sub nas **permisele speciale cu antetul Comisiei Aliate de Control** și strigând în engleză și română că inginerul se află sub protecția oficială a Misiunii Militare a Statelor Unite, Hostler profită de ezitarea agenților în fața unui ofițer superior american, îi urcă pe Manicatide și familia sa în jeep și îi bagă în spatele porților păzite ale Misiunii SUA!

III.6. CINCIZECI DE OAMENI SEDAȚI ÎN SACI DE POȘTĂ LA BORDUL AVIONULUI DC-3 (BĂNEASA → VIENA, 1946)

Dar salvarea din fața echipei de arestare rezolva doar jumătate din problemă: clădirea Misiunii Americane din București era înconjurată permanent de santinele sovietice și de filori ai SSI, iar pe aeroportul **Băneasa** fiecare pasager care urca într-un avion aliat era verificat nominal pe lista aprobată de generalul Vinogradov. Cum scoți din România zeci de oameni căutați pentru „înalță trădare”?

Soluția pusă în aplicare de lt.-col. Charles W. Hostler și de colegii săi americani intră în istoria mondială a operațiunilor clandestine: **Operațiunea „Sacul Poștal” (*The Mailbag Exfiltration*)**. O dată pe săptămână, **avionul militar de transport și curierat Douglas DC-3 / C-47 al Misiunii Americane** decola de pe aeroportul Băneasa cu destinația **avanpostul militar SUA din Viena (Austria)**, transportând sacii grei de pânză cu poșta diplomatică și militară, care beneficiau de imunitate împotriva percheziției sovietice.

Înainte de fiecare zbor săptămânal, în subsolul Misiunii SUA, **medicul militar american îi seda pe patrioții români cu o injecție anestezică puternică**, astfel încât să nu se miște, să nu tușească și să nu scoată niciun sunet. Odată adormiți profund, fugarii erau introduși **unul câte unul în saci mari de poștă diplomatică**, legați la gură și încărcăți în camionul militar american. La pista din Băneasa, sub privirile santinelor sovietice, soldații americani aruncau „cu nepăsare” sacii grei în cala avionului DC-3. La aterizarea pe aerodromul militar american din **Viena**, sacii erau descărcați discret în hangarul SUA, deschiși de medici, iar refugiații — printre care **Theodor Manicatide cu familia** și fostul ministru de externe **Constantin Vișoianu** — își reveneau în libertate! Timp de **zece săptămâni la rând, câte cinci persoane pe săptămână (aproximativ 50 de români în total)** au fost exfiltrate din România prin această metodă.

PROBA DOCUMENTARĂ #10 // MĂRTURIA DIRECTĂ A LT.-COL. CHARLES W. HOSTLER, "SOLDIER TO AMBASSADOR", 1993
COL. CHARLES W. HOSTLER DESPRE „SACUL POȘTAL” / SORIN APARASCHIVEI, RRSI NR. 7/2012, P. 145-146 • [✓ CONFIRMAT] (1946)

[EXTRAS DIN MEMORIILE LT.-COL. CHARLES W. HOSTLER, US MILITARY MISSION BUCHAREST, 1946]:

"Într-o dimineată, la ora 6:30, am fost sunat la telefon de Theodor Manicatide, care mi-a spus că o echipă a Siguranței se afla la el acasă. Lui Manicatide și familiei sale li se ordonase să se îmbrace și să-și împacheteze câteva lucruri, urmând să fie arestați. Pe jumătate îmbrăcat în uniformă, am sărit în jeep și am condus nebunește până la casa lui (...). Am mers direct la șeful echipei de Securitate, fluturând permisele emise de Comisia Aliată de Control...

Pentru a trece de soldații sovietici care păzeau Misiunea SUA și aeroportul, medicul Misiunii îi seda pe patrioții români, care erau apoi introduși, unul câte unul, în saci de poștă. Sacii erau duși cu camionul la aeroportul Băneasa și aruncați cu nepăsare în avion [DC-3/C-47]. La Viena, erau descărcați discret și preluați de personalul de informații american. Timp de zece săptămâni la rând, câte cinci indivizi pe săptămână au fost scoși din țară în acest mod."

III.7. 20 NOIEMBRIE 1946 („THE NEW YORK TIMES”, P. 10): CONDAMNAREA PE VIAȚĂ A LUI MANICATIDE ȘI PREȚUL DE SÂNGE AL REȚELEI

În noiembrie 1946, la București, regimul comunist pune în scenă **procesul Miliției / Mișcării Naționale de Rezistență (MNR — lotul gen. Aurel Aldea, Dumitru Steanta, Dumitru Plesnilă ș.a.)**, chiar în zilele falsificării alegerilor din 19 noiembrie. În dimineața de **20 noiembrie 1946**, în biroul său de avocat de la *Carter, Ledyard & Milburn* din New York, Frank Wisner deschide ziarul *The New York Times* la **pagina 10** și citește știrea transmisă din București (**Waller cap. 7, ¶102**): o instanță militară română l-a condamnat la **muncă silnică pe viață în contumacie pe fostul său agent Theodor Manicatide (Tonsillitis)** — alături de ofițerii americani **lt. Ira C. Hamilton și mr. Thomas R. Hall** — sub acuzația de înaltă trădare și spionaj în favoarea Statelor Unite!

Pentru cei care nu au mai apucat un sac poștal în avionul DC-3 spre Viena, destinul a fost cumplit:

- **Tânăra secretară-traducătoare română a lui Frank Wisner** din timpul misiunii din 1944 (menționată de Waller în **cap. 7, ¶102**) este

arestată de anchetatorii comuniști; supusă interogatoriilor pentru a divulga rețeaua americană, **se sinucide în celula de arest** pentru a nu-și trăda prietenii.

- **Drama familiei lui Valeriu C. „Rică” Georgescu și a soției sale Lygea**: rămas în SUA în timpul unei călătorii de afaceri la Standard Oil în 1947, Rică Georgescu află că regimul comunist de la București **i-a luat ostatici pe cei doi băieți minori rămași în România (Constantin și Petre Georgescu)**. În primăvara anului 1953, un diplomat român la Washington îi propune lui Rică Georgescu un târg: copiii vor fi eliberați dacă el colaborează ca agent comunist în SUA. Rică și Lygea Georgescu refuză șantajul și fac public cazul de la Casa Albă; în urma intervenției directe a președintelui **Dwight D. Eisenhower**, băieții sunt eliberați și ajung în SUA în **1954** (Petre Georgescu devenind ulterior președintele gigantului global de publicitate *Young & Rubicam*).

PROBA DOCUMENTARĂ #11 // ARTICOLUL DIN „THE SURSA: THE NEW YORK TIMES, NOV. 20, 1946, P. 10 · DOUGLAS WALLER, NEW YORK TIMES” (20 NOIEMBRIE 1946, PAGINA 10) CAP. 7 (¶102, N. 102) · SORIN APARASCHIVEI, RRSI 7/2012, P. 146-147

SPECIAL TO THE NEW YORK TIMES // BUCHAREST, RUMANIA, NOV. 19 [PUBLISHED NOV. 20, 1946, PAGE 10]
"RUMANIAN MILITARY COURT SENTENCES TWO AMERICANS AND EX-AIDE IN ABSENTIA IN TREASON TRIAL"

THE BUCHAREST MILITARY COURT TODAY HANDED DOWN SENTENCES AGAINST SEVENTY-SEVEN DEFENDANTS ACCUSED OF CONSPIRING IN THE 'NATIONAL RESISTANCE MOVEMENT' (MNR) TOGETHER WITH BRITISH AND AMERICAN INTELLIGENCE OFFICERS TO OVERTHROW THE GROZA GOVERNMENT.
GEN. AUREL ALDEA WAS SENTENCED TO HARD LABOR FOR LIFE. SENTENCED TO LIFE IMPRISONMENT IN ABSENTIA WERE THEODOR MANICATIDE, ENGINEER AND FORMER INTELLIGENCE LIAISON, ALONG WITH TWO ATTACHED TO THE UNITED STATES MISSION, LIEUT. IRA HAMILTON AND MAJ. ROBERT [THOMAS R.] HALL, ACCUSED OF DIRECTING SUBVERSIVE GROUPS AND SUPPLYING FUNDS TO UNDERGROUND ORGANIZATIONS.

III.8. TABELUL DE CONTRADICȚIE A SURSELOR (C1): CRONOLOGIA ȘI RUTA EXTRAȚIEI LUI THEODOR MANICATIDE (1946)

PARAMETRU ANALIZAT	VERSIUNEA A: GEN. C.V.R. SCHUYLER (JURNAL, 1 Iunie 1946)	VERSIUNEA B: LT.-COL. CHARLES W. HOSTLER (SOLDIER TO AMBASSADOR, 1993)	VERSIUNEA C: PETER GROSE (OPERATION ROLLBACK, 2000) & VERDICTUL ARHIVEI
Data și locul tentativei de arestare	~1 iunie 1946: Manicatide este arestat chiar în fața sediului Misiunii Americane din București (simultan cu arestarea secretarei lui Burton Berry, dna Olteanu); eliberat după protestul oficial al SUA.	Ora 06:30 dimineața (fără dată exactă, toamna 1946): Manicatide sună de acasă că echipa Siguranței îi ordonă să-și facă bagajele; Hostler intervine cu jeepul direct la domiciliul său.	✓ Două episoade succesive în 1946: (1) o primă reținere de intimidare la ~1 iunie 1946 în fața Misiunii (consemnată în jurnalul lui Schuyler); (2) descinderea la domiciliu în octombrie 1946, când SSI trece la arestarea întregului lot MNR.
Data exactă a exfiltrării din România	Menționează scoaterea lui Manicatide cu familia după incidentul din iunie 1946.	Fereastra celor 10 săptămâni de zboruri săptămânale DC-3 înaintea procesului din noiembrie 1946.	✓ 16 OCTOMBRIE 1946 (Peter Grose: „Manicatide and his family were helped to escape October 16th, 1946”) — exact cu o lună înaintea sentinței în lipsă din 19 nov. 1946!
Metoda și destinația zborului	Notează că Manicatide a fost trimis cu familia în Italia.	Sedat de medicul Misiunii și introdus în saci de poștă în DC-3 de pe Băneasa la avanpostul SUA din Viena (10 săpt. × 5 persoane = ~50 români, incl. C. Vișoianu).	✓ Băneasa → Viena în sacul poștal DC-3 (Hostler, martor și executor direct), urmată de tranzitul ulterior din Viena spre Italia / Franța / SUA.

III.9. MATRICEA CRONOLOGICĂ ÎN OGLINDĂ (1945–1947): CELE 25 DE BORNE DIN SECȚIUNEA C A ARHIVEI

Pentru a înțelege de ce Frank Wisner a devenit în 1948 arhitectul războiului politic ofensiv împotriva blocului sovietic (*Operation Rollback*), tabelul de mai jos pune în oglindă **parcursul său între Caserta, Washington, Wiesbaden și Wall Street** cu **loviturile primite în același timp de oamenii rețelei sale din București**:

DATA / ANUL	AXA OCCIDENTALĂ: TRASEUL LUI FRANK G. WISNER (CASERTA – WASHINGTON – WIESBADEN – NEW YORK)	AXA BUCUREȘTI: SOARTA REȚELEI ROMÂNEȘTI ȘI A STAȚIEI AMERICANE (SSU / OSO / CIG)
Sf. Ian. – 8 Feb. 1945	Wisner predă pistolul Colt .45 la Băneasa; la Caserta îi face briefingul de 3 ore lui Harriman înainte de Yalta; pe 8 feb. 1945 aterizează la Washington cu albumul de timbre pentru FDR și scrisoarea Regelui Mihai; primește Legion of Merit .	Comisia Aliată de Control sovietică blochează reînnoirea permiselor OSS; mr. Robert Bishop și restul micii echipe din Str. Oțetari rămân sub tutela strictă a gen. Schuyler.
Feb. – Mar. 1945	Examenul psihologic OSS la Washington („no significant signs of emotional instability”); pleacă la Londra și Paris (martie 1945).	6 martie 1945 : Vișinski impune guvernul Petru Groza. În martie 1945, stația SUA obține planul secret în 10 puncte al lui Evgheni Suhalov pentru sovietizarea României în 3 ani.
18 Apr. – Mai 1945	Wisner preia șefia OSS SI pentru Germania la Wiesbaden (fabrica de șampanie <i>Henkell Trocken</i>), sub Allen Dulles, alături de Richard Helms și Arthur Schlesinger Jr. („rănile României nu se închiseseră”).	25 aprilie 1945 : Mr. Robert Bishop predă raportul final de activitate al unității X-2 din București (document declassificat în CIA FOIA Reading Room).
Iun. – Sept. 1945	Vizitează Berlinul și <i>Führerbunker</i> -ul lui Hitler (iunie); creează unitățile „P” (<i>P-units</i>) și operațiunea HBREBEL pentru penetrarea zonei sovietice din Germania.	Aug.–Sept. 1945 : Greva regală a Regelui Mihai; lt.-col. Charles W. Hostler și Paul Zota preiau în secret rapoartele lui Iuliu Maniu și Dinu Brătianu către puterile occidentale.
Nov. – Dec. 1945	În decembrie 1945, după ce armata îi refuză 200 de biciclete pentru agenții din Germania, Wisner demisionează din SSU.	8 noiembrie 1945 : Manifestația pro-regală din Piața Palatului; Hostler și mr. Cripps fotografiază represiunea și se întâlnesc clandestin cu Corneliu Coposu .
Ian. – Iun. 1946	Wisner revine ca partener la firma de avocatură <i>Carter, Ledyard & Milburn</i> pe Wall Street (ianuarie 1946). Pe 5 ian. 1946 , Truman îi scrie lui Byrnes: „ <i>I am tired of babying the Soviets</i> ”.	~1 iunie 1946 (Jurnalul Schuyler) : Prima reținere a lui Theodor Manicatide în fața Misiunii SUA și arestarea secretarei lui Burton Berry, dna Olteanu .
Iul. – 16 Oct. 1946	Wisner păstrează legătura la New York și Washington cu Allen Dulles și cu foștii colegi din OSS care pregătesc înființarea unei agenții centrale permanente.	Misiunea OSO/CIG mr. Thomas R. Hall & lt. Ira C. Hamilton ghidată de Manicatide; apelul de la ora 06:30 către lt.-col. Hostler; Operațiunea „Sacul Poștal” (~50 de români sedați în saci pe DC-3 Băneasa → Viena; Manicatide scos pe 16 oct. 1946).
19–20 Nov. 1946	Pe 20 noiembrie 1946 , Wisner citește în <i>The New York Times</i> (p. 10) condamnarea pe viață a lui Manicatide și află de sinuciderea secretarei sale traducătoare în arest la București .	Tribunalul Militar București pronunță sentințele în procesul MNR (gen. Aldea pe viață; Manicatide, Hamilton și Hall condamnați pe viață în contumacie); falsificarea alegerilor din 19 nov. 1946; exfiltrarea lui Constantin Vișoianu .
Vara 1947 – 30 Dec. 1947	Plictisit de dreptul corporatist și obsedat de prăbușirea Europei de Est, Wisner părăsește Wall Street și intră în Departamentul de Stat ca adjunct al subsecretarului pentru teritoriile ocupate.	Arestarea lui Iuliu Maniu și Ion Mihalache la Tămădău (14 iul. 1947), condamnarea lor (nov. 1947) și abdicarea forțată a Regelui Mihai I (30 dec. 1947) ; copiii soților Rică și Lygea Georgescu rămân ostatici în România până în 1954.

FASCICULUL OPERATIV IV // COTA ARHIVEI: DW-DF-1948-021 // NIVEL DE VERIFICARE: ✓ MULTISURSĂ + Δ
DISTINCȚIA E1 (SIMRE)

„MIGHTY WURLITZER”, PARAȘUTĂRILE DIN CARPAȚI (1951–1953) ȘI TRAGEDIA FINALĂ (1948–1965)

FEREASTRĂ TEMPORALĂ: 18 Iunie 1948 – 29 Octombrie 1965

TEATRU DE OPERAȚIUNI: Washington · New York · München · Atena · Făgăraș / Agnita · Jibou / Satu Mare · Budapesta · Londra · Galena (MD)

SURSE PRIMARE: Directiva NSC 10/2 (18.06.1948) · CIA Memo No. 248 (07.11.1949) · CIA ORE 56-49 (28.02.1950) · Waller (cap. 8, 15, epilog) · Aparaschivei (2012) · Andrei Miroiu (2016) · Dosarele CNSAS (Procesul parașutaților, oct. 1953)

STATUT ARHIVĂ: ✓ Confirmat pe NSC 10/2, RFE, Carpați & 1956-1965 · Δ Distincție critică OPC/CIA vs. SIMRE pe echipa „Fiii Patriei” (1953)

NODURI DE REȚEA: [PERS: Frank G. Wisner (ADPC/DDP)] → [PERS: George F. Kennan] → [PERS: Allen W. Dulles] → [PERS: Constantin Vișoianu (CNR)] → [PERS: Mircea Popovici & C. Saplacan "Făgăraș"] → [PERS: Ion Golea & Ion Samoilă "Jacques"] → [PERS: Sabin Mare, Gavrilă Pop, Ilie Rada "Fiii Patriei"] → [PERS: Kim Philby] → [OP: NSC 10/2 & OPC] → [OP: NCFE / Radio Free Europe] → [OP: Parașutările în Carpați 1951-1953] → [LOC: Budapesta 1956] → [LOC: Locust Hill, Galena MD]

IV.1. 18 Iunie 1948 (DIRECTIVA NSC 10/2) ȘI NAȘTEREA OPC: FRANK WISNER CONSTRUIEȘTE „MIGHTY WURLITZER”

În primăvara anului 1948, după abdicarea forțată a Regelui Mihai la București (30 decembrie 1947) și lovitura de stat comunistă de la Praga (februarie 1948), **George F. Kennan** (șeful *Policy Planning Staff* din Departamentul de Stat — același diplomat care la 3 noiembrie 1944 prezentase la Moscova protestul declanșat de telegramele lui Wisner despre petrolul românesc!) redactează documentul fondator al războiului clandestin american: **Directiva Consiliului Securității Naționale NSC 10/2, aprobată de președintele Truman la 18 iunie 1948.**

NSC 10/2 creează o structură nouă de acțiune politică, psihologică și paramilitară sub acoperire: **Office of Policy Coordination (OPC)**, plasată administrativ în interiorul CIA, dar primind directive politice de la Departamentul de Stat și Pentagon. La recomandarea lui Kennan și Allen Dulles, pe **1 septembrie 1948, Frank Gardiner Wisner** (39 de ani) depune jurământul ca director al OPC (cu titlul oficial *Assistant Director for Policy Coordination — ADPC*). Sub conducerea sa vulcanică, OPC crește în patru ani de la câteva zeci de

oameni la mii de ofițeri, sute de stații externe și un buget secret alimentat masiv din **cota de 5% a fondurilor de contrapartidă ale Planului Marshall.**

Pe **1 iunie 1949**, Wisner, împreună cu Allen Dulles, Joseph C. Grew și DeWitt Wallace, înființează la New York paravanul public al războiului psihologic: **National Committee for a Free Europe (NCFE)**, care lansează postul **Radio Europa Liberă (Radio Free Europe — RFE)**, cu baza la München. Sub umbrela NCFE și cu finanțarea secretă a lui Wisner, chiar fostul ministru de externe român scos din București prin filiera americană din 1946 — **Constantin Vișoianu** — fondează la **6 aprilie 1949** **Comitetul Național Român (CNR)** în exil (alături de generalul Nicolae Rădescu, Alexandru Cretzianu, Grigore Gafencu, Carol Davila și Mihail Fărcășanu). Wisner numește acest imens aparat global de radiouri, comitete de exil, syndicate, reviste, baloane cu manifeste și rețele subterane **„Mighty Wurlitzer”** — marea orgă de cinema pe ale cărei clape poți cânta orice simfonie politică.

IV.2. EVALUĂRILE SECRETE ALE CIA DESPRE ROMÂNIA (1948–1950): URMA LUI ROBERT BISHOP PE MEMORANDUMUL NR. 248

Arhiva declassificată CIA păstrează trei documente capitale din anii 1948–1950 (analizate și de Sorin Aparaschivei în *RRSI* nr. 7/2012, p. 147–150) care arată cum privea Washingtonul România comunizată:

1. 17 iunie 1948 (cu o zi înainte de NSC 10/2): Directorul CIA, contraamiralul **Roscoe H. Hillenkoetter**, înaintează președintelui Truman un raport de informații potrivit căruia Uniunea Sovietică ar pregăti pentru luna **august 1948** **anexarea formală a României ca republică unională a URSS.**

2. 7 noiembrie 1949 — CIA Intelligence Memorandum No. 248 („Satellite Relations with the USSR and the West”): Documentul evaluează rezistența populației din statele satelite și notează că în România opoziția anticomunistă se manifestă preponderent ca o

„inerție ostilă” (*hostile inertia*) a țărănimii și a clasei de mijloc zdrobite de Securitate, dar menționează nucleele armate din munți. Un detaliu arhivistic extraordinar pe exemplarul original declassificat: pe coperta Memorandumului nr. 248 apare ștampila și nota olografă **Return to -> mr. Bishop** — nimeni altul decât fostul șef X-2 din București al lui Wisner, **Robert Bishop**, ajuns analist pe Europa de Est la Washington!

3. 28 februarie 1950 — Raportul CIA ORE 56-49 („Theory and Practice of Communist Subversion”): Studiu de caz detaliat despre modul în care Partidul Comunist din România, care număra sub 1.000 de membri la 23 august 1944, a capturat întregul aparat de stat sub protecția tancurilor lui Vinogradov și a regiei lui Vișinski.

PROBA DOCUMENTARĂ #12 // DIRECTIVA NSC 10/2 (18 Iunie 1948) & CIA INTELLIGENCE MEMO NO. 248 (7 NOIEMBRIE 1949) SURSE: FRUS 1945-1950 EMERGENCE OF THE INTELLIGENCE ESTABLISHMENT · CIA FOIA CREST (MEMO NO. 248) · APARASCHIVEI 2012, P. 148-150

[1] 18 JUNE 1948 – NATIONAL SECURITY COUNCIL DIRECTIVE NSC 10/2 (WASHINGTON):

"The National Security Council, taking cognizance of the vicious covert activities of the USSR, its satellite countries and Communist groups to discredit and defeat the aims and activities of the United States and other Western powers, has determined that, in the interests of world peace and US national security, the overt foreign

IV.3. PARAȘUTĂRILE CLANDESTINE ÎN ROMÂNIA (1951-1953): ECHIPELE „FĂGĂRAȘ”, „JACQUES”, „ROBERT” ȘI „FIII PATRIEI”

La **23 august 1951** — exact la șapte ani de la lovitura Regelui Mihai care îl trimisese la București —, Frank Wisner devine numărul doi în CIA, preluând funcția nou-creată de **Deputy Director for Plans (DDP)**, prin fuziunea OPC (acțiuni sub acoperire) cu OSO (spionaj clasic). În cadrul programului global de infiltrare a Cortinei de Fier (operațiunile **BGFIEND** în Albania, **WIN** în Polonia, **RED SOX** / **RED CAP** în URSS și Europa de Est), direcția de operațiuni condusă de Wisner — în cooperare cu serviciul de informații extern francez (SDECE) și cu structurile militare ale exilului românesc (**SIMRE** — **Serviciul de Informații al Militarilor Români din Exil**, condus de col. **Ioan Gurănescu** și gen. **Petrela/Dumitru Petrescu**, plus filiera legionară a lui **Horia Sima** / **Mircea Mușetescu** recrutată în lagărele din Germania și Franța) — lansează între **octombrie 1951 și iulie 1953** parașutarea unor echipe de comando și radiotelegrafie în munții României.

1. Echipa „FĂGĂRAȘ” (noaptea de 1 spre 2 octombrie 1951): Un avion bimotor fără însemne decolează de la baza americană din **Atena / Wiesbaden** și îi parașutează în zona **Agnita / Munții Făgăraș** pe **Mircea Popovici** (student refugiat, șeful echipei) și pe **Constantin Saplacan** (radiotelegrafist). La scurt timp după aterizare, Saplacan este încercuit de trupele de Securitate și **se sinucide cu capsula de**

cianură / pistolul din dotare pentru a nu cădea viu; **Mircea Popovici** reușește să scape, ajunge la București și încearcă să ia legătura cu rezistența din Făgăraș (grupul **Ion Gavrilă Ogoranu**) înainte de a fi depistat.

2. Echipa „JACQUES” (noiembrie 1951): Parașutată în Podișul Transilvaniei, compusă din **Ion Golea**, **Ion Samoilă** și **Erich Tartler** (cu stații radio, cifruri, arme și sume mari în dolari și lei), urmată de echipa **„ROBERT”** (**Ion Buda**, **Alexandru Tănase**, **Mircea 氣/Gheorghe Dincă**). Timp de aproape doi ani, Golea și Samoilă reușesc să se ascundă în Transilvania și la București, sprijiniți de o rețea curajoasă de gazde (printre care **Erich Tartler**, **Mărgăritărescu** ș.a.).

3. Echipa „FIII PATRIEI” (noaptea de 30 iunie spre 1 iulie 1953) — Distincția Arhivistică Critică (E1): În noaptea de 30 iunie / 1 iulie 1953, un avion militar fără însemne parașutează în zona **Jibou / Munții Meseș – Satu Mare** echipa formată din **Sabin Mare** (fost ofițer de cavalerie), **Gavrilă Pop** și **Ilie Rada**. După șase săptămâni de mișcare în nord-vestul Transilvaniei, pe **13 august 1953** echipa este trădată și încercuită în pădurea din Satu Mare; **Sabin Mare cade ucis în schimbul de focuri (~16 august 1953)**, iar **Gavrilă Pop** și **Ilie Rada** sunt capturați.

ECHIPA & DATA PARAȘUTĂRII	MEMBRII ECHIPEI & ZONA DE INSERȚIE	FILIERA DE INSTRUIRE ȘI COMANDĂ (DISTINCȚIA ARHIVISTICĂ E1)	DEZNODĂMÂNTUL OPERATIV & PROCESUL DIN OCTOMBRIE 1953
„FĂGĂRAȘ” 1-2 Oct. 1951	Mircea Popovici Constantin Saplacan <i>Zona Agnita / Făgăraș</i>	Filieră directă OPC / CIA (centre de instruire în Germania de Vest / Bavaria și baza aeriană din Atena).	Saplacan se sinucide la capturare în oct. 1951; Mircea Popovici este capturat ulterior, judecat în oct. 1953 și executat la Jilava (31 oct. 1953) .
„JACQUES” & „ROBERT” Nov. 1951 – 1952	Ion Golea , Ion Samoilă , Erich Tartler ; Ion Buda , Al. Tănase <i>Transilvania / Făgăraș</i>	Filieră OPC / CIA (DDP Frank Wisner) în cooperare cu centrele de recrutare din Germania și Franța.	Capturați în 1952-1953 de Securitate (cu concursul scurgerilor din rețeaua externă și al lui Kim Philby); judecați în oct. 1953 și executați la Jilava .
„FIII PATRIEI” 30 Iun. / 1 Iul. 1953	Sabin Mare Gavrilă Pop Ilie Rada <i>Jibou / Satu Mare</i>	Δ Distincție critică în arhivă (E1): Instruită în Franța prin SIMRE (Serviciul de Informații al Militarilor Români din Exil — col. Ioan Gurănescu) și SDECE francez , cu sprijin logistic aerian american (CIA/NATO).	Trădați pe 13 aug. 1953 ; Sabin Mare este ucis în luptă (~16 aug. 1953) ; Gavrilă Pop și Ilie Rada sunt judecați la București (oct. 1953) și executați la Jilava (31 oct. 1953) .

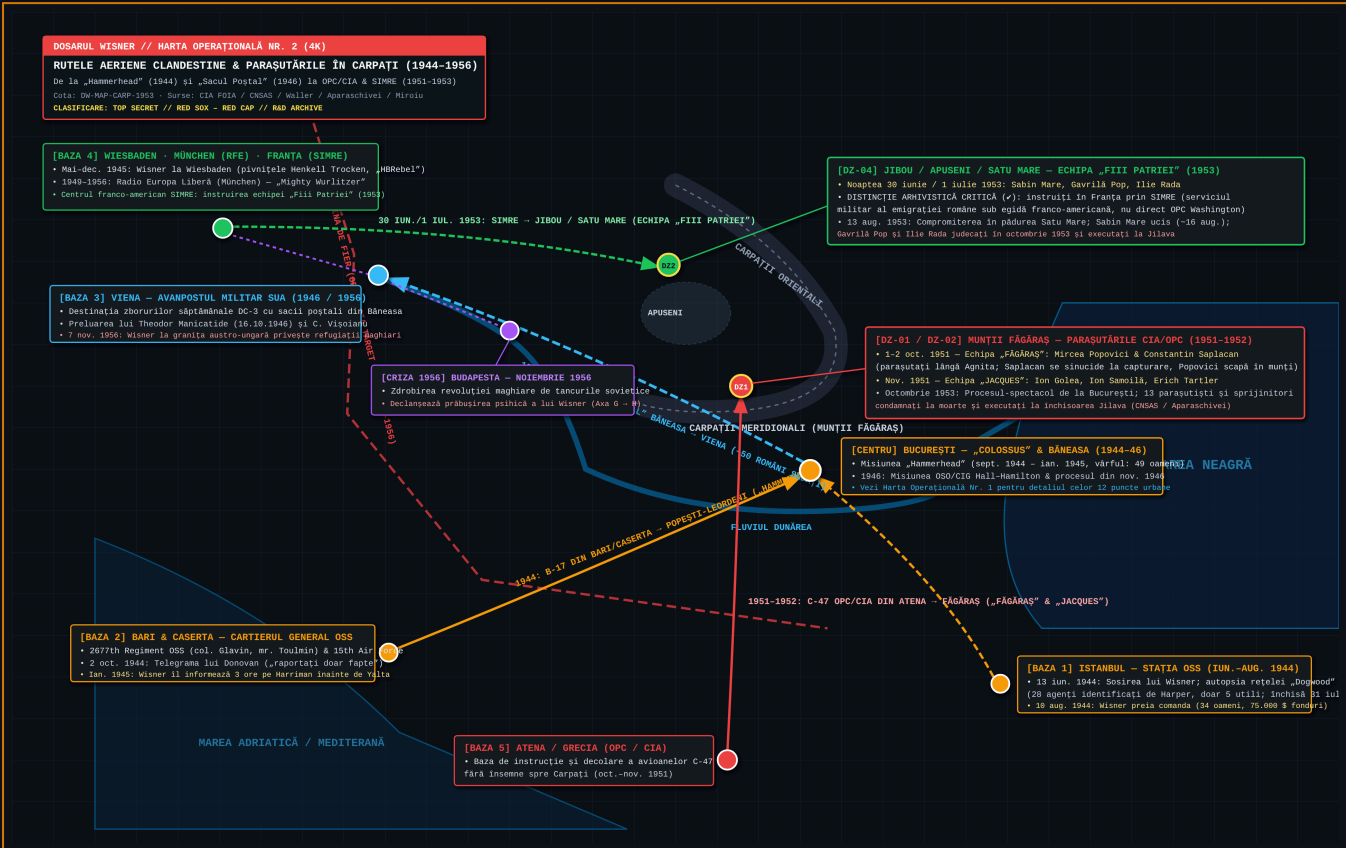
PROBA DOCUMENTARĂ #13 // COMUNICATUL PROCESULUI PARAȘUTAȚILOR DE LA TRIBUNALUL MILITAR BUCUREȘTI (9-12 OCTOMBRIE 1953)

SURSE: ARHIVA CNSAS (FONDUL PENAL, PROCESUL DIN 9-12 OCTOMBRIE 1953) • ANDREI MIROIU (2016) • TIM WEINER, LEGACY OF ASHES • [✓ CONFIRMAT]

TRIBUNALUL MILITAR TERITORIAL BUCUREȘTI // SENTINȚA DIN 12 OCTOMBRIE 1953 (EXECUȚIA LA PENITENCIARUL JILAVA: 31 OCTOMBRIE 1953)

ÎN OCTOMBRIE 1953, REGIMUL DE LA BUCUREȘTI ORGANIZEAZĂ UN PROCES SPECTACOL ÎMPOTRIVA CELOR 16 MEMBRI AI REȚELEI DE PARAȘUȚIȘTI ȘI SPRIJINITORI INTERNI (LOTUL ION GOLEA, ION SAMOILĂ, MIRCEA POPOVICI, GAVRILĂ POP, ILIE RADA, ION BUDA, ALEXANDRU TĂNASE, ERICH TARTLER, ION TOLAN Ș.A.). TREISPREZECE (13) INCUPLAȚI SUNT CONDAMNAȚI LA MOARTE ȘI EXECUTAȚI PRIN ÎMPUȘCARE ÎN NOAPTEA DE 31 OCTOMBRIE 1953 LA PENITENCIARUL JILAVA. EȘECUL TOTAL AL PARAȘUTĂRILOR DIN ALBANIA, POLONIA, UCRAINA ȘI ROMÂNIA ÎL CONVINDE PE FRANK WISNER CĂ OPERAȚIUNILE PARAMILITARE DE MICĂ ANVERGURĂ SUNT CONDAMNATE ÎN FAȚA APARATULUI POLIȚIENESC COMUNIST ȘI A TRĂDĂRILOR DIN INTERIORUL SERVICIILOR OCCIDENTALE (KIM PHILBY).

PLANȘA ARHIVISTICĂ DW-MAP-02 (3840×2400 PX / 300 DPI): Harta teatrului european de operațiuni al lui Frank Wisner – de la ruta de inserție Istanbul → Bari → Popești-Leordeni (1944) și ruta de exfiltrare „Sacul Poștal” Băneasa → Viena (1946) la rutele de parașutare din 1951–1953 (Wiesbaden / München / Atena → Agnita-Făgăraș și Jibou-Satu Mare) și tragedia de la Budapesta (noiembrie 1956).

COD RUTĂ / CULOARE	TRASEU GEOGRAFIC & BAZE AERIENE	PERIOADA	OPERAȚIUNEA, AERONAVELE ȘI REZULTATUL ISTORIC
RUTA 1 (AURIE)	Istanbul → Bari → Popești-Leordeni	Iun. – 1 Sept. 1944	Operațiunea HAMMERHEAD: Wisner și 20–21 membri OSS aterizează în două B-17 din Bari; evacuarea a 1.350 aviatori aliați.
RUTA 2 (VERDE)	București (Băneasa) → Viena (US Outpost)	Toamna 1946 (10 săptămâni)	Operațiunea „Sacul Poștal” (lt.-col. Charles W. Hostler): ~50 de români sedați în saci de poștă la bordul DC-3 (Manicatide pe 16 oct., C. Vișoianu).
RUTA 3 (ROȘIE)	Wiesbaden / München / Atena → Făgăraș	Oct. – Nov. 1951	Parașutările OPC/CIA: echipele „Făgăraș” (Popovici, Saplacan — 1–2 oct. 1951), „Jacques” (Golea, Samoilă) și „Robert”; procesul și execuțiile de la Jilava (oct. 1953).
RUTA 4 (ALBASTRĂ)	Franța / München → Jibou / Satu Mare	30 Iun. / 1 Iul. 1953	Echipa „Fiii Patriei” (Sabin Mare, Gavrilă Pop, Ilie Rada), pregătită prin SIMRE / SDECE cu sprijin aerian CIA; Sabin Mare ucis în aug. 1953, Pop și Rada executați în oct. 1953.
RUTA 5 (VIOLET)	Paris → München → Viena / Granița Ungară	28 Oct. – 7 Nov. 1956	Revoluția din Ungaria: Wisner la Paris (cu Bill Griffith, RFE) și la Viena/granița austriacă (7 nov. 1956), privind tancurile sovietice zdrobind Budapesta fără intervenție SUA.

IV.4. MARILE LOVITURI GLOBALE ALE LUI WISNER (IRAN 1953, GUATEMALA 1954) ȘI CAPCANA DIN NOIEMBRIE 1956

Între 1953 și 1954, ca *Deputy Director for Plans (DDP)* sub directorul CIA **Allen W. Dulles**, Frank Wisner pare la apogeul puterii sale: el orchestrează în august 1953 operațiunea **TPAJAX** (răsturnarea premierului iranian Mohammad Mossadegh) și în iunie 1954 operațiunea **PBSUCCESS** (înlăturarea președintelui Guatemalei, Jacobo Árbenz). Dar adevărata obsesie a vieții sale rămâne cea născută la București în toamna lui 1944 și în Gara Mogoșoaia la 12 ianuarie 1945: **eliberarea Europei de Est de sub ocupația sovietică**.

În **octombrie 1956**, când studenții și muncitorii din **Budapesta** se ridică împotriva regimului stalinist și a Armatei Roșii, Wisner crede că ceasul istoric pe care îl pregătise timp de doisprezece ani a sosit în sfârșit. Pe **28–29 octombrie 1956**, aflat în turneu de inspecție în

Europa, Wisner se întâlnește la **Paris** cu **William E. „Bill” Griffith**, consilierul politic al postului **Radio Europa Liberă (RFE)** din München (**Waller cap. 15**). În acele zile, emisiunile în limba maghiară ale RFE îi încurajează pe insurgenți să reziste și lasă să se înțeleagă că ajutorul militar occidental este pe drum.

Dar la Washington, președintele **Dwight D. Eisenhower** și secretarul de stat **John Foster Dulles** — confrunțați simultan cu criza Canalului Suez și cu riscul unui război termonuclear cu URSS — decid că Statele Unite **nu vor interveni militar în Ungaria** și îi interzic lui Wisner orice livrare de arme sau parașutare de trupe în sprijinul revoluției.

IV.5. 4–7 NOIEMBRIE 1956 LA GRANIȚA AUSTRO-UNGARĂ: „BUCUREȘTIUL RETRĂIT LA SCARĂ DE COȘMAR”

În zorii zilei de **4 noiembrie 1956**, diviziile blindate sovietice ale mareșalului Konev intră în Budapesta și strivesc în sânge revoluția maghiară, în timp ce la radio mai răsună ultimele apeluri disperate „*SOS! SOS! Ajutați-ne!*”. Pe **7 noiembrie 1956**, Frank Wisner sosește la **Viena** și merge cu mașina până la **punctul de frontieră austro-ungar (Andau / Nickelsdorf)**.

Acolo, în frigul ploios de noiembrie, Wisner privește cu ochii săi coloanele de mii de refugiați maghiari însângerați și înghețați care trec granița pe jos, în timp ce în depărtare se aud tancurile sovietice. Pentru psihicul lui Wisner, scena de la granița ungară din 7 noiembrie 1956 suprapune peste vagoanele de vite de la **Gara Mogoșoaia (12 ianuarie 1945)** și peste condamnarea rețelei sale din București o

vinovăție insuportabilă: **pentru a doua oară în douăsprezece ani, el îi îndemnase pe oamenii din Europa de Est să creadă în America, iar când tancurile sovietice au venit peste ei, America a privit de pe margine**.

Întors la Viena în stare de șoc, Wisner face o infecție gravă (diagnosticată ca hepatită acută amibiană contractată în timpul călătoriei, dublată de o depresie severă). În **septembrie 1958**, în biroul său din Washington, suferă o **prăbușire psihotică acută (depresie maniacală / tulburare bipolară severă)**: este internat timp de șase luni la **spitalul psihiatric Sheppard and Enoch Pratt din Baltimore**, unde este supus unor serii repetate de **terapie cu șocuri electrice (ECT)**.

IV.6. EPILOGUL TRAGIC: LONDRA (KIM PHILBY) ȘI 29 OCTOMBRIE 1965, FERMA LOCUST HILL DIN GALENA, MARYLAND

După externarea din spital în 1959, Allen Dulles îl numește pe Wisner **șef al stației CIA din Londra (1959–1962)** — un post de prestigiu, dar departe de comanda operativă a DDP (preluată de prietenul său Richard Helms). Chiar și această ultimă etapă avea să-i aducă o lovitură devastatoare: în ianuarie 1963, la Beirut, vechiul său partener britanic de legătură de la Washington din anii 1949–1951 — **Harold „Kim” Philby**, omul cu care Wisner împărtășise planurile operațiunilor din Albania, Carpați și URSS — fuge la Moscova, fiind demascat ca cel mai important spion sovietic din istoria MI6.

Pensionat din CIA în **1962**, Wisner își petrece ultimii ani încercând să lupte cu valurile recurente ale depresiei și cu amintirile fantomelor din București, Carpați și Budapesta. În după-amiaza zilei de **29 octombrie 1965**, la vârsta de **56 de ani**, retras la ferma familiei sale — **Locust Hill, în Galena, comitatul Kent, Maryland** —, Frank Gardiner Wisner ia din rastele o **pușcă de vânătoare calibru 20 (20-gauge shotgun)** și își pune capăt zilelor. Este înmormântat cu onoruri militare la **Cimitirul Național Arlington**.

PROBA DOCUMENTARĂ #14 // ARCUL PSIHOLAGIC AL DOSARULUI WISNER (1944 → 1945 → 1956 → 1958 → 1965)

SURSE ÎNCRUCIȘATE: ARTHUR SCHLESINGER JR. (WIESBADEN, APR. 1945) · DOSARUL MEDICAL OSS (FEB. 1945) · DOUGLAS WALLER, EPILOG (2023)

- SEPTEMBRIE 1944 – IANUARIE 1945 (BUCUREȘTI ȘI MOGOȘOAIA): "TYPHOID" ASISTĂ NEPUTINCIOS LA STRANGULAREA ROMÂNIEI ȘI LA ÎMBARCAREA ÎN VAGOANE DE VITE A DEPORTAȚILOR DE LA MOGOȘOAIA; PREDĂ PISTOLUL COLT .45 NEFOLOSIT PENTRU A PUTEA DECOLA.
- APRILIE 1945 (WIESBADEN – MĂRTURIA LUI ARTHUR SCHLESINGER JR.): "THE WOUNDS OF ROMANIA STILL FESTERED" ("RÂNILE ROMÂNIEI NU SE ÎNCHISESERĂ").
- 20 NOIEMBRIE 1946 (NEW YORK TIMES, P. 10) & 31 OCTOMBRIE 1953 (JILAVA): CONDAMNAREA REȚELEI MANICATIDE, SINUCIDAREA TRADUCĂTOAREI ÎN AREST ȘI EXECUȚIA CELOR 13 PARAȘUTIȘTI ȘI SPRIJINITORI ROMÂNI.
- 7 NOIEMBRIE 1956 (GRANIȚA AUSTRO-UNGARĂ) → SEPTEMBRIE 1958 (SPITALUL SHEPPARD PRATT) → 29 OCTOMBRIE 1965 (FERMA LOCUST HILL, GALENA, MARYLAND): PRĂBUȘIREA CLINICĂ ȘI FOCUL DE ARMĂ CARE ÎNCHIDE CERATED DOSARUL CELUI MAI DETERMINAT SPION AL RĂZBOIULUI RECE.

IV.7. MATRICEA CENTRALĂ A CONTRADICȚIILOR ISTORICE REZOLVATE ÎN „DOSARUL WISNER” (FASCICULELE I-IV)

Unul dintre obiectivele fundamentale ale ediției noastre este **expunerea transparentă și rezolvarea critică a tuturor punctelor în care sursele americane și românești se contrazic**. Tabelul recapitulativ de mai jos reunește cele 8 dispute majore tranșate în Volumul I:

COD / TEMĂ	VERSIUNEA A (SURSA 1)	VERSIUNEA B (SURSA 2)	VERDICTUL DEFINITIV AL ARHIVEI „DOSARUL WISNER”
[B1] Sosirea la Popești-Leordeni	Aparaschivei (2012, text, p. 136–137): 29 august 1944, în doi oameni (Wisner + Băzu Cantacuzino) cu un Junkers german deturnat (Oper. „Oko”).	Waller (cap. 7, ¶1–3) + Raportul Bishop (25.04.1945) + Aparaschivei (nota 21!): 1 septembrie 1944, în două B-17 din Bari cu 20–21 agenți OSS (Oper. „Hammerhead”).	✓ 1 SEPTEMBRIE 1944 în două B-17 din Bari. Data de 29 august aparține zborului pregătitor Băzu Cantacuzino / Lt.-col. James Gunn pentru prizonierii USAAF.
[B5] Arhivele germane Schenker	Waller (cap. 7, ¶9): „more than a ton of files” (peste o tonă de documente).	Raportul X-2 Robert Bishop (25.04.1945): „several tons of German archives” (mai multe tone).	✓ Captură masivă (1–3 tone) în sept. 1944 (4.000 agenți Axa + 5 registre despre Armata Roșie ascunse de sovietici).
[B8] Țevile luate de la Băicoi	FRUS 1944 Vol. IV, Doc. 280 (Berry, 28.11.1944): 980.000 kg (980 tone metrice) ridicate pe 25–26 nov., „verificate de ofițerii OSS”.	Waller (cap. 7, ¶56): „over a thousand tons” (peste 1.000 de tone scurte americane) ridicate de căpitanul sovietic și cele 6 soldate.	✓ Identitate perfectă de eveniment (25–26 nov. 1944): 980 tone metrice = ~1.080 tone scurte americane (<i>short tons</i>)!
[B10] Credibilitatea mr. R. Bishop	Aparaschivei (2012, p. 139–141): Preia necritic raportul X-2 al mr. Robert Bishop din 25.04.1945.	Waller (cap. 7, ¶45–48): Subordonații lt. Madison și lt. Roberts îl denunță pe Bishop pentru rapoarte falsificate, beții și amantă suspectă de spionaj german .	⚠ Sursă contaminată: Rapoartele lui Bishop se utilizează doar coroborate cu Wisner, Roberts (09.11.1944), Berry sau Schuyler.
[B12] Sosirea gen. Schuyler	FRUS 1944 Vol. IV (doc. 276, n. 54): Gen. C.V.R. Schuyler sosește la București pe 23 noiembrie 1944 .	Waller (cap. 7, ¶50): Menționează sosirea gen. Schuyler pe 25 noiembrie 1944 (când reduce OSS de la 49 la 15 oameni).	✓ Aterizare pe 23 nov. 1944 / intrare efectivă în atribuții la CAC pe 25 nov. 1944.
[B13] Revelionul la Peleş (1944)	Waller (cap. 7, ¶77): Wisner ia masa de Revelion (31 dec. 1944) la Peleş cu Regele Mihai, Regina-Mamă Elena și „Regina Ana”.	Istoria Casei Regale: Regele Mihai I a cunoscut-o pe Ana de Bourbon-Parma abia în nov. 1947 și s-a căsătorit pe 10 iunie 1948.	⚠ Eroare factuală la Waller: La 31 dec. 1944 la Peleş erau Regele Mihai I și Regina-Mamă Elena .
[C1] Extracția lui Manicattide (1946)	Gen. Schuyler (Jurnal, ~1 iun. 1946): Arestat în fața Misiunii SUA; eliberat și trimis în Italia.	Lt.-col. Hostler (1993) + Peter Grose (2000): Salvat la 06:30 de acasă și scos pe 16 oct. 1946 în sac poștal cu DC-3 la Viena .	✓ Două episoade: reținerea din iunie 1946 (în fața Misiunii), urmată în oct. 1946 de salvarea lui Hostler și exfiltrarea în sacul poștal la Viena pe 16.10.1946.
[E1] Echipa „Fiii Patriei” (1953)	Literatura generală: Toate parașutările din 1951–1953 sunt atribuite nediferențiat doar OPC/CIA.	Arhivele CNSAS & SIMRE: Echipa <i>Fiii Patriei</i> (Sabin Mare, G. Pop, I. Rada, 30 iun./1 iul. 1953) a fost instruită în Franța de SIMRE / SDECE .	✓ Distincție operativă clară: <i>Făgăraș & Jacques</i> (1951) = filieră directă OPC/CIA; <i>Fiii Patriei</i> (1953) = filieră franco-română SIMRE/SDECE cu transport aerian CIA.

ANEXA ARHIVISTICĂ A VOLUMULUI I // COTA: DW-ANEXA-01 // BAZA PROSOPOGRAFICĂ A MIISIUNII BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I: CELE 35 DE PERSOANE-CHEIE DIN REȚEAUA WISNER (BUCUREȘTI – ISTANBUL – WASHINGTON – CARPAȚI)

#	NUME & GRAD / FUNCȚIE	COD / TABĂRĂ	ROL OPERATIV ÎN „DOSARUL WISNER” (1944–1956)	SURSE & DESTIN POST-1945
01	Frank Gardiner Wisner (lt. cdr. USNR)	TYPHOID / OSS-CIA	Șeful X-2 Istanbul (iun.–aug. 1944), șeful Misiunii OSS București (1 sept. 1944 – ian. 1945), șef OSS Wiesbaden (1945), director OPC (1948–51) și DDP CIA (1951–58).	Waller, FRUS, Bishop; sinucidere 29.10.1965 (Galena, MD).
02	Theodor Manicatide (ing. aeronautic)	TONSILLITIS / Rețea RO	Agentul-cheie al lui Wisner în Secția a II-a Informații a Marelui Stat Major (1944–46); ghidul misiunii Hall–Hamilton în 1946.	Salvat de Hostler și scos în sac poștal la Viena (16.10.1946); condamnat pe viață în lipsă (19.11.1946).
03	Dinu Alimănișteanu (fost ofițer marină)	APPENDICITIS / Rețea RO	Al doilea pilon al celei cu nume de boli recrutate de Wisner în sept. 1944; legătura cu cercurile liberale Brătianu și bancare.	Waller cap. 7 (¶25–26).
04	Prințesa Alexandra „Tanda” Caradja	Gazdă COLOSSUS	Soția de 24 de ani a lui Mitu Bragadiru, poliglotă (5 limbi), gazda stației OSS din Aleea Modrogan nr. 5 și iubita lui Wisner la București.	Waller cap. 7; reușește să plece în exil (Franța/Spania, m. 1997).
05	Dumitru „Mitu” Bragadiru (industriaș)	Gazdă COLOSSUS	Participă la întâlnirea de la BNR (1 sept. 1944) și pune la dispoziția OSS conacul său cu 30 de camere din Aleea Modrogan nr. 5.	Waller cap. 7; averea confiscată de regimul comunist.
06	Valeriu C. „Rică” Georgescu & Lygea	JOCKEY (SOE) / RO-AM	Directorul general al <i>Româno-Americana</i> (Standard Oil); gazdă și aliat-cheie al lui Wisner la BNR și în apărarea instalațiilor petroliere.	Copiii ținută ostatică în RO până în 1954 (eliberați prin Eisenhower).
07	Cpt. Constantin „Băzu” Cantacuzino	Aviația Regală RO	Asul aviației române; îl zboară pe lt.-col. James Gunn la Foggia/Bari (aug. 1944), deschizând calea sosirii misiunii OSS la Popești-Leordeni.	Waller cap. 7, Aparaschivei 2012; fuge în Vest în 1947 (m. 1958, Madrid).
08	Lt.-col. James G. Gunn III (USAAF)	15th US Air Force	Cel mai înalt ofițer american prizonier în România; scos cu avionul de Băzu Cantacuzino la Bari pentru a organiza evacuarea celor 1.350 aviatori.	Waller cap. 7, Aparaschivei 2012.
09	Mr. Robert Bishop (maior US Army)	Șef X-2 București	Sosit pe 9 sept. 1944; autorul raportului X-2 din 25.04.1945; denunțat de subordonații Madison și Roberts pentru rapoarte falsificate, beții și amantă suspectă.	CIA CREST, Waller cap. 7; în 1949 analist CIA (Memo No. 248).
10	Lt. (j.g.) Henry L. Roberts & Lt. Louis Madison	Ofițeri X-2 OSS	Subordonații lui Bishop în Str. Bățiște 33; reclamă abuzurile și falsurile lui Bishop; Roberts redactează raportul politic din 9 noiembrie 1944.	Waller cap. 7, Aparaschivei 2012; Roberts devine prof. la Columbia Univ.
11	Lt. Moreno Klarsfeld & Sylvia Press	OSS București	Klarsfeld (născut la București) găsește în podul din Bățiște 33 cei 12 mil. \$ în aur și franci elvețieni; Sylvia Press avertizează asupra breșelor de securitate.	Waller cap. 7, NARA RG 226 E217 b1.
12	Burton Y. Berry & Roy M. Melbourne	Misiunea Politică SUA	Berry sosește pe 5 nov. 1944 (Athénée Palace); telegramele sale din FRUS (doc. 270–303) confirmă verificările pe teren ale ofițerilor OSS la Băicoi.	FRUS 1944 Vol. IV & 1945 Vol. V.
13	Gen. Cortlandt V.R. Schuyler	Șef Misiunea Militară SUA	Sosește pe 23/25 nov. 1944 la CAC; reduce efectivul OSS de la 49 la 15 oameni și îi mută din Bățiște 33 în Str. Oțetari; protestează la Vinogradov.	FRUS doc. 276, 280; <i>Misiune dificilă. Jurnal (1945–1946)</i> .
14	Lt.-col. Charles W. Hostler	OSS / Misiunea SUA	Ofițer american la București (1945–47); preia rapoartele lui Maniu (1945), îl salvează pe Manicatide la 06:30 și organizează exfiltrarea în „Sacul Poștal” DC-3.	Hostler, <i>Soldier to Ambassador</i> (1993); devine ambasador SUA în Bahrain.
15	Mr. Thomas R. Hall & Lt. Ira C. Hamilton	OSO / CIG (1946)	Ofițerii trimiși de gen. Hoyt S. Vandenberg în 1946 la București, ghidați de Manicatide spre conducerea PNȚ și MNR.	Condamnați pe viață în contumacie la București (19.11.1946, NYT p. 10).
16	Regele Mihai I & Regina-Mamă Elena	Casa Regală a României	Autorul actului de la 23 august 1944; Wisner îi refuză cu durere 7.000 de cartușe (oct. 1944), ia masa de Revelion la Peleş (31 dec.) și îi duce scrisoarea lui FDR.	Waller cap. 7, FRUS; silit să abdice la 30 decembrie 1947.
17	Iuliu Maniu & Constantin „Dinu” Brătianu	Liderii PNȚ și PNL	Interlocutorii politici principali ai lui Wisner și Berry (FRUS doc. 292 din 8 dec. 1944: „Spuneți-ne dacă ne-ați cedat Uniunii Sovietice!”).	Arestați în 1947/1950; ambii mor în închisoarea de la Sighet (1953 / 1950).
18	Constantin Țișoiu (ministru de externe)	Guvernul Sănătescu II / CNR	Ministru de externe (nov.–dec. 1944), apropiat de Wisner și Berry; exfiltrat în „Sacul Poștal” DC-3 (nov. 1946); președintele Comitetului Național Român (1949).	FRUS doc. 272, Hostler, Waller; colaborează cu Wisner (OPC/NCFE) la NY.
19	Gen. Constantin Sănătescu & Gen. Nicolae Rădescu	Prim-miniștri (1944–45)	Sănătescu îl primește pe Wisner la BNR pe 1 sept. 1944; Rădescu conduce ultimul guvern necomunist (dec. 1944 – 6 mar. 1945) și protestează la Mogoșoaia.	Sănătescu moare în 1947; Rădescu se refugiază la Legația UK și fuge în exil (1946).
20	Grigore Niculescu-Buzesti &	MAE / Palatul Regal	Arhitectii diplomatici ai loviturii de la 23 august; se întâlnesc cu	Buzesti fuge în exil (m. 1949,

21	Cap. lt. Vladimir B. Vinogradov	Comandamentul	Vinogradov (Dumbrava Roșie) conduce efectiv CAC și blochează	Filati de rețeaua lui Wisner
----	---------------------------------	---------------	--	------------------------------

ANEXA II: REGISTRUL CELOR 22 DE ÎNTREBĂRI DE CERCETARE (B1-B20, C1-C2) ȘI STADIUL LOR ACTUAL

COD	ÎNTREBAREA DE CERCETARE FORMULATĂ ÎN ARHIVĂ	STATUT ACTUAL	REZOLVAREA ÎN VOLUMUL I SAU COTA DE ARHIVĂ PENTRU VERIFICARE FINALĂ
B1	Data și avionul aterizării la Popești-Leordeni: 29 aug. în Junkers deturnat vs. 1 sept. 1944 în două B-17 din Bari?	✓ TRANȘAT	1 septembrie 1944 în două B-17 din Bari (Waller + Bishop Report + Aparaschivei n. 21); 29 aug. este zborul Băzu Cantacuzino / Gunn.
B2	Lista nominală completă a celor 20–21 membri din primul eșalon OSS și a celor 49 de la vârful din noiembrie 1944.	🕒 ÎN CURS NARA	Identificați nominal 14 ofițeri/agenți; lista completă se solicită din NARA RG 226 Entry 211 & Entry 216 Box 1.
B3	Textul integral al telegramelor TYPHOID TO DONOVAN din septembrie–decembrie 1944.	🕒 ÎN CURS NARA	Rezumate în Waller cap. 7 și corelate cu FRUS doc. 255–300; originalele în NARA RG 226 Entries 5, 6 și 211.
B4	Identitatea exactă a tinerei secretare-traducătoare române a lui Wisner care s-a sinucis în arest în 1946.	🕒 CNSAS / NARA	Menționată în Waller (cap. 7, ¶102); de confruntat cu cazul „dnei Olteanu” (Schuyler, 1 iun. 1946) în CNSAS Fondul Penal / SSI.
B5	Volumul exact și inventarul arhivelor germane Schenker capturate în sept. 1944 (>1 tonă vs. mai multe tone).	✓ TRANȘAT	Captură de 1–3 tone; cele 5 registre germane despre Armata Roșie au fost trimise secret la Bari (NARA RG 226 E219 b1).
B6	Dosarul contabil al celor 12 milioane \$ în aur și franci elvețieni găsiți de lt. Moreno Klarsfeld în podul din Bățiște 33.	🕒 ÎN CURS NARA	Procesul-verbal de predare către BNR / guvernul Sănătescu se află în NARA RG 226 Entry 217 Box 1 (Bucharest Special Funds).
B7	Cine a fost emisarul Palatului Regal care i-a cerut lui Wisner cele 7.000 de cartușe la începutul lui octombrie 1944?	🕒 ÎN CURS NARA	Cel mai probabil baronul Ioan Mocsonyi-Stârcea sau gen. C. Sănătescu; de verificat în cablograma lui Wisner din 5 oct. 1944 (RG 226 E5/E6).
B8	Discrepanța cantității de țevi luate de la depozitul Băicoi al Româno-Americana (25–26 nov. 1944): 980 t vs. >1.000 t.	✓ TRANȘAT	980.000 kg (980 tone metrice) în FRUS doc. 280 = ~1.080 tone scurte americane (short tons) în Waller cap. 7, ¶56!
B9	Numărul exact din Strada Oțetari unde s-a mutat stația OSS restrânsă la sfârșitul lui noiembrie 1944.	🕒 ÎN CURS NARA	Strada Oțetari (lângă Bățiște); numărul imobilului se verifică în NARA RG 226 Entry 216 Box 1 și în Fondul PCM-SSI (ANR).
B10	Identitatea amantei suspectate de spionaj german a maiorului Robert Bishop și dosarul anchetei Madison–Roberts.	✓ DOCUMENTAT	Documentat prin Waller cap. 7 (¶45–48); dosarul de inspecție X-2 în NARA RG 226 Entry 219 Box 1.
B11	Data exactă a intrării lui Wisner în România față de intrarea Armatei Roșii în București (30–31 aug. vs. 1 sept. 1944).	✓ TRANȘAT	Armata Roșie intră în București pe 30–31 august 1944; Wisner aterizează la Popești-Leordeni pe 1 septembrie 1944.
B12	Data sosirii generalului Cortlandt V.R. Schuyler la București: 23 noiembrie (FRUS) vs. 25 noiembrie 1944 (Waller).	✓ TRANȘAT	Aterizare pe 23 noiembrie 1944 (FRUS doc. 276, n. 54) și preluare oficială a funcției la CAC pe 25 noiembrie 1944.
B13	Prezența „Reginei Ana” la masa de Revelion de la Castelul Peleş (31 decembrie 1944) în Waller cap. 7, ¶77.	✓ CORECTAT	Eroare de anacronism la Waller: Mihai I s-a căsătorit cu Ana abia în iunie 1948; la Peleş în dec. 1944 era doar Regina-Mamă Elena.
B14	Reconstituirea la rezoluție înaltă a fotografiilor OSS de la Gara Mogoșoaia (12 ianuarie 1945).	🕒 CERERE NARA	Incluse în cererea oficială de reproducere digitală din NARA RG 226 Entry 146 Box 33 (Folder „Atrocities–Rumania”).
B15	Ziua exactă a decolării lui Wisner de pe Băneasa în ultima săptămână din ianuarie 1945 și procesul-verbal al pistolului .45.	🕒 ÎN CURS NARA	Între 24 și 30 ianuarie 1945 (urmată de escalele la Atena și Caserta și sosirea la Washington pe 8 feb. 1945).
B16–B20	Detaliile întâlnirilor secrete cu Maniu/Brătianu, filajul vilei Vinogradov, cadourile pentru Burenin, scrisoarea Regelui Mihai către FDR și albumul de timbre.	✓ ÎNCRUCIȘAT	Încrucișate cu FRUS 1944 Vol. IV (doc. 272, 292) și FDR Presidential Library (Hyde Park, NY).
C1	Discrepanța cronologiei și rutei exfiltrării lui Theodor Manicatide în 1946: Schuyler (iun. / Italia) vs. Hostler (Viena) vs. Grose (16 oct.).	✓ TRANȘAT	Prima reținere la ~1 iunie 1946 (în fața Misiunii), urmată în oct. 1946 de salvarea lui Hostler și exfiltrarea în sacul poștal la Viena pe 16 octombrie 1946.
C2	Lista nominală a tuturor celor ~50 de cetățeni români exfiltrați în sacii poștali DC-3 pe ruta Băneasa → Viena în 1946.	🕒 NARA RG 263	Confirmați nominal: Theodor Manicatide cu familia și Constantin Vișoianu; restul listei se caută în NARA RG 263 / USFA Vienna Outpost.

**ANEXA III: SCRISOAREA OFICIALĂ DE CERCETARE ȘI REPRODUCERE CĂTRE NARA COLLEGE PARK
(`ARCHIVES2REFERENCE@NARA.GOV`)**

Mai jos este redactată în formă finală (cu toate cotele arhivistice exacte identificate în notele lui Douglas Waller și în inventarele NARA) cererea oficială către National Archives at College Park, Maryland (Archives II) pentru obținerea copiilor digitale după cele 6 fonduri rămase de verificat din **Record Group 226 (Records of the Office of Strategic Services)**:

**DRAFT FOR OFFICIAL DISPATCH // NATIONAL ARCHIVES AT DESTINATAR: ARCHIVES2REFERENCE@NARA.GOV · SUBIECT: RG 226
COLLEGE PARK (ARCHIVES II) – TEXTUAL REFERENCE BRANCH (OSS BUCHAREST MISSION 1944-1945, LT. CDR. FRANK G. WISNER)**

TO: Textual Reference Archives II Branch (RDT2), National Archives at College Park
8601 Adelphi Road, College Park, MD 20740-6001 // Email: archives2reference@nara.gov
SUBJECT: Reference & Digital Reproduction Inquiry – Record Group 226 (Records of the Office of Strategic Services),
OSS Mission to Bucharest ("HAMMERHEAD" / "COLOSSUS"), Sept. 1944 – Jan. 1945 (Lt. Cdr. Frank G. Wisner)

Dear Archivist,

We are conducting a historical documentary research project on the U.S. Office of Strategic Services (OSS) Mission in Bucharest, Romania (Operation "HAMMERHEAD" / Station "COLOSSUS"), commanded between September 1, 1944, and January 1945 by Lt. Cdr. Frank Gardiner Wisner, USNR (cryptonym "TYPHOID").

We kindly request a page-count estimate and ordering instructions (or reference researcher referral) for digital reproductions from the following specific series and boxes within **Record Group 226 (Records of the Office of Strategic Services)** at NARA College Park:

- 1. PRIORITY ITEM – PHOTOGRAPHIC & REPORT FILE ON JANUARY 1945 DEPORTATIONS (MOGOȘOAIA STATION):**
 - **RG 226, Entry 146 (UD), Box 33, Folder "Atrocities-Rumania":** Specifically the OSS Bucharest reports (dated January 12-14, 1945) and the accompanying original OSS photographs taken at Mogoșoaia railway station documenting the forced boarding of ethnic Germans from Romania into Soviet freight cars.
- 2. BUCHAREST STATION SPECIAL FUNDS & THE 33 BATIȘTE STREET GOLD CACHE (\$12 MILLION):**
 - **RG 226, Entry 217, Box 1, Folder "Bucharest Special Funds":** Records concerning OSS Bucharest operational finances and the inventory/handover receipt for the gold and Swiss currency discovered by Lt. Moreno Klarsfeld in the attic of 33 Batiște Street (former residence of Mihai Antonescu).
- 3. OSS BUCHAREST STATION ADMINISTRATION, PERSONNEL ROSTERS & QUARTERS (MODROGAN 5 / BATIȘTE 33 / OȚETARI):**
 - **RG 226, Entry 216, Box 1** (Bucharest Mission administrative files, personnel rosters of the Sept. 1 and Sept. 9, 1944 echelons, and the Nov. 1944 reduction under Brig. Gen. C.V.R. Schuyler).
- 4. X-2 (COUNTERINTELLIGENCE) BUCHAREST FILES, "SCHENKER" ARCHIVES & MAJ. ROBERT BISHOP INSPECTION:**
 - **RG 226, Entry 219, Box 1:** Records of the X-2 Unit in Bucharest (Maj. Robert Bishop, Lt. Louis Madison, Lt. j.g. Henry L. Roberts), including the Sept. 1944 capture of the German Schenker & Co. intelligence files and the internal X-2 inspection reports.
- 5. OPERATIONAL CABLES ("TYPHOID TO DONOVAN" / BARI – CASERTA – BUCHAREST, SEPT. 1944 – JAN. 1945):**
 - **RG 226, Entry 211** (Bari-Caserta-Bucharest operational cables) and **RG 226, Entries 5 and 6** (Director's Office / Washington incoming and outgoing cables for Bucharest, specifically Oct. 2-5, 1944 exchange between Gen. W.J. Donovan and Lt. Cdr. Frank Wisner, and Nov. 2-26, 1944 cables on Româno-Americana oil equipment removals).

Please let us know the approximate folder/page counts for Items 1, 2, 3, and 4 so that we may immediately place a reproduction order through NATF 86 / OrderOnline or engage a NARA-registered independent researcher for on-site scanning.

Thank you very much for your time and assistance.

COLOFONUL VOLUMULUI I („DOSARUL WISNER”):

Acest volum A4 (25 de pagini) a fost redactat, verificat încrucișat și tehnoredactat la **24 octombrie 2026** în regim intern R&D, pe baza arhivei digitale din /workspace/wisner/. Întregul conținut narativ, cartografic și documentar este sincronizat cu aplicația web interactivă „**Dosarul Wisner – Site-ul-Rețea**” (/workspace/wisner/site/index.html).